

SVEIKINAME LIETUVOS MOTINAS, IŠMOKIUSIAS MUS MYLĖTI LIETUVĄ!

Bernardas Brazdžionis

MANO MOTINOS MALDA

Mano motina mokėjo melstis:

– Dieve, Dieve...

Tuo žodžiu į Dangų belstis:

– Mūsų Tėve...

Tu, Kurs dieną, Tu, Kurs naktį

Meile dėvi,

Leisk ir mano širdžiai plakti

Tau tik, Dieve.

Mano motina prašyt mokėjo

Jėzų Kristų –

Rytą vakarą viena kalbėjo:

– Bausk, jei klystu.

Iš Danguos kai žvelgsi žemėn,

Visagali,

Prisimink, po mano „Amen“

Mūsų šali.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė Motinos dienos proga įteikė valstybinius apdovanojimus daugiavaikėms motinoms.

Dž. G. Barysaitės nuotr.

BALTIJOS JŪROS ŠALIŲ SOLIDARUMAS - PAVYZDYS ES

Vilnius, gegužės 11 d. (ELTA). Užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis pabrėžia, kad laisvą visuomenę ir ekonominį pastovumą ant solidarumo ir demokratijos vertybių pamato įtvirtinusios Baltijos jūros šalys yra pavyzdys visai ES, kaip valstybių, tautų ir visuomenės grupių solidarumas gali padėti užtikrinti tvarų politinį ir ekonominį vystymąsi.

Ministras Konrado Adenauerio fondo būstinėje Berlyne ketvirtadienį skaitė paskaitą „Baltijos jūros regionas Europos Sąjungoje“, kurioje apžvelgė politinį ir ekonominį Baltijos jūros regiono vystymąsi, jo galimybes ir iššūkius platesnėje Europos raidos perspektyvoje.

Pasak ministro, Baltijos jūros regionas yra sudėtingas darinys, kuriame persipina skirtingos tapatybės, bendradarbiavimo schemos, iššūkiai ir sprendimai. Tačiau regiono valstybes telkia stiprus solidarumo jausmas, kuris ne tik padėjo Lietuvai, Latvijai ir Estijai įtvirtinti savo nepriklausomybę, bet ir visoms šiaurinėms ES valstybėms kovoti su ekonominės krizės iššūkiais. „Nepaisant skirtumų, mes pasiekėme unikalią integraciją. Ekspertai tvirtina,

kad Šiaurės ir Baltijos šalys stropiausiai ėmėsi taupymo priemonių stabilizuoti ekonominę krizę ir greitai atkurti augimą. Pasitvirtino, kad dalinimasis patirtimi, veiksmų koordinavimas, geras valdymas ir žinios apsimoka ir ekonomikos augimo, ir jo sulėtėjimo laikais“, - sakė A. Ažubalis.

Jo nuomone, Baltijos jūros regionas rodo puikų pavyzdį, kaip sugriežtinti viešuosius finansus ir sutelkti politines pastangas reikalingiems pokyčiams pasiekti. „Tai - aiškus valstybių, socialinių grupių ir kartų solidarumo įrodymas. Tai kartu yra pavyzdys, kaip solidarumas prisideda prie tvaraus ekonominio vystymosi užtikrinimo“, - pabrėžė A. Ažubalis.

Tarp svarbiausių iššūkių, kuriuos Baltijos jūros regionas turėtų bendromis pastangomis spręsti, jis išskyrė ES kaimynystėje neatsakingai vykdomus atominės energetikos projektus, veikiančios bendros ES energijos rinkos sukūrimą, Baltijos jūros ekologinės būklės gerinimą.

Kartu A. Ažubalis akcentavo svarbų didžiųjų regiono valstybių - Vokietijos ir Lenkijos vaidmenį svarbą siekiant bendrų tikslų. „Mes esame natūralūs partneriai

NATO narės nerimauja dėl precedento neturinčių milijardų dolerių vertės ginklų pardavimų Rusijai, galinčių kenkti saugumo padėti.

Taip teigiama JAV Kongreso parengtoje ataskaitoje.

Kongreso tyrimų tarnybos parengtame dokumente pateikiamos detalės apie Prancūzijos Rusijai parduotus keturis „Mistral“ tipo karinius laivus, kuriuos tarnyba apibūdina kaip „pirmąjį NATO narės puolamosios karinės galios pardavimą Rusijai“.

Pardavimai, kurie prasidėjo 2011 metų birželį pasirašyta Rusijos ir Prancūzijos sutartimi, „atskleidė įtampą aljanso viduje dėl NATO santykių su Rusija“ bei privertė sunerinti Baltijos ir kitas NATO nares, kad „Mistral“ laivai gali būti dislokuoti Baltijos jūroje, praneša naujienų agentūra AFP.

ne tik todėl, kad esame prie Baltijos jūros, bet ir todėl, kad esame susaistyti dvišalio ir daugiašalio saugumo, politinio ir ekonominio bendradarbiavimo tinklais. Sutampa mūsų požiūriai į regiono ateitį, kur saugumas ir gerovė būtų suderinta su aukštais aplinkosaugos standartais, bei į vyriausybės finansinę atsakomybę“, - tvirtino ministras.

KARINĖ PREKYBA SU RUSIJA KELIA ĮTAMPĄ

JAV prezidento Barack Obama administracija priešinosi šiam sandoriui, teigiama ataskaitoje, nes „tai galėjo pasiūsti klaidingą žinutę ne tik Rusijai, bet ir kai kurioms Centrinės ir Rytų Europos sąjungininkėms“.

Tačiau Washington tvirtai prieš pardavimą nepasisakė, nes pirmenybė buvo teikiama ryšių su Maskva gerinimui, ataskaita cituoja analitikus.

B. Obama administracija 2009 metais JAV ir Rusijos santykiuose pradėjo „perkrovimą“ ir pasisakė už tai, kad „ši politika apimtų ir NATO bei Rusijos santykius“, teigiama tyrime.

Tarnyba 31 puslapių ataskaita pateikė respublikonų senatoriaus Richard Lugar prašymu, kuris išreiškė susirūpinimą, kad ginklai gali būti panaudoti prieš JAV sąjungininkus, ir kad tokia prekyba vieną dieną gali įtraukti ir Kiniją.

„Mistral“, antras pagal dydį laivas Prancūzijos kariuomenės laivyne, gali pervežti iki 16 sraigtasparnių, keturis desantinius orlaivius, 13 kovinių tankų, šimtus karių, be to, ten gali būti įrengta 69 lovų ligoninė.

Už du pirmuosius laivus

Rusija mokės 1,47 mlrd. dolerių, o valstybei priklausanti gynybos įmonė DCNS teigia pirmąjį laivą Rusijai pristatysianti 2014 metais, teigia JAV Kongreso tarnyba.

Vokietijos gynybos kompanija „Rheinmetall“ praėjusį lapkritį su Rusijos gynybos ministerija pasirašė sutartį dėl 131 mln. dolerių kainuosiančio karinio mokymų centro statybos Rusijos Volgos regione. Šį centrą „Rheinmetall“ apibūdina kaip „pažangiausią tokio tipo sistemą pasaulyje“, pažymima ataskaitoje.

Italija susitarė su Rusijos gynybos ministerija dėl dešimčių lengvųjų šarvuotų automobilių, kuriuos gamina antrinė „Fiat“ įmonė, pardavimo.

Nepaisant kai kurių NATO šalių narių nerimo, kad tokia prekyba galėtų bloginti padėtį regione, analitikai ir diplomatai atremia, kad pardavimai neatspindi rimtos karinės Rusijos keliamos grėsmės.

Prancūzijos, Vokietijos ir Italijos pareigūnai pažymi, kad neseni kariniai sandoriai su Rusija turėtų būti laikomi logišku žingsniu siekiant platesnio politinio tikslo – strateginės partnerystės su Rusija“, - sakoma ataskaitoje. **LRT**

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvoje užregistruota devyni oro erdvės skrydžių pažeidimai virš Lietuvos iš rusų pusės. Baltijos šalių oro erdvę saugantys NATO naikintuvai reagavo pakildami į tuos pažeidimus.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė ir Seimo narė Agnė Zuokienė Washingtone leidžiamame žurnale „Diplomatic Courier“ tarp 50 pasaulio moterų žymiomis pažymėjo ir abi lietuves.

Lietuvos mokytojų suvažiavime Švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius sulaukė švilpimo, kai priminė, jog per paskutinį sunkmetį mokytojų finansinė padėtis nukentėjo mažiausiai. „Visa šalis kapstomės iš ekonominio nuosmukio. Neretai girdžiu mokytojų nuogastavimus, kad pamiršti pažadai kelti atlyginimus, gerinti darbo sąlygas. Tačiau taip pat girdžiu ir balsus kitų valstybės išlaikomų sistemos žmonių, sakančių, kad daugelis mokytojų uždirba daugiau nei, tarkime, universiteto dėstytojai, ką kalbėti apie bibliotekininkus arba paštininkus“, – per Vilniuje vykstantį suvažiavimą sakė ministras.

Vilniuje buvusiam Europos svarbiam pareigūnui Johanes Han prezidentė D. Grybauskaitė pareiškė, kad nesileisime diskriminuojami ir nesutiksime su 1 mlrd. eurų mažesne suma, kurią Briuselis žada skirti 2014-2020 metais. Gali būti, kad, jei Europa nenūsileis, Lietuva pareiškė veto dėl visos ES finansinės sumos.

Plungėje atidaryta viena didžiausių Lietuvoje žuvies perdirbimo įmonių – „Baltic Food Partners“. Jos vertė – 33 mln. litų. Naujoje įmonėje dirba 250 žmonių. Įrengtos septynios gamybos linijos: kulinarijoms žuvies gaminiams, rūkytiems, sūdytiems produktams. Per metus pagamins 14 tūkst. tonų produkcijos, didžioji dalis bus skirta Vakarų Europos rinkai. Atidaryme dalyvavo Seimo narys Jurgis Razma ir Žemės ūkio Kazys Starkevičius. Įmonės vadovas – Liudas Skierus.

Didelis gaisras smarkiai nuniokojo prieš 750 metų buvusios prūsų tvirtovės vietoje pastatytą Žiokų pilį. Šis reikšmingas ansamblis sovietų laikais buvo bene geriausiai išsilaikęs dabartinio Karaliaučiaus krašto teritorijoje, išnuomotas privatiems valdytojams ir gerokai sutvarkytas. Šiame muziejuje yra ir inkvizicijos paroda. Kovo 27 d. kilęs gaisras, manoma, kad tyčia sukeltas. Pilį kryžiuočiai ordinas pastatė 1270 metais buvusios prūsų tvirtovės vietoje. Per Didįjį prūsų sukilimą Ziokų (vok. Schaaken, senovės prūsų – Schoka) tvirtovė savininkas stojo prūsų pusėn, buvo nugalėtas ir nužudytas. Buvusios tvirtovės vietoje 1270 metais Kryžiuočių ordinas pastatė pilį, kuri dažnai būdavo lietuvių puolama pakeliui į Karaliaučių.

Vilniuje 59 įvairių kadencijų Seimo nariai įsteigė Lietuvos eksparlamentarų klubą, vienbalsiai išsirinkę pirmininku Henriką Žukauską.

Žurnalisto Vito Lingio žudikas Igor Achremov paleistas į laisvę anksčiau laiko. Tokią „dovaną“ jam įteikė Vilniaus apygardos teismas, pasirėmęs idealia kalinio charakteristika. Tik ar epitetai „mandagus“ ir „darbštus“ apskritai gali būti taikomi žmogžudžiui?

Disidentas A. Statkevičius, kurį KGB apmokėta psichiatrų ekspertizė pasmerkė 7 metams „gydymo“ specialiose Černiachovskio ir Taškento ligoninėse, sako, kad, „tai, ką mums darė psichiatrai, iki šiol yra neįvertinta“.

Eidamas 84-uosius metus mirė ilgametis kovotojas už žmogaus teises, Lietuvos Helsinkio grupės steigėjas **Viktoras Petkus**. Už ypatingus nuopelnus V.Petkus 1994 metais apdovanojamas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžiumi, 1999 metais – Vyčio Kryžiaus ordino Komandoro kryžiumi, 2000 metais – Lietuvos nepriklausomybės medaliu.

Francois Hollande, socialistų partijos atstovas, gegužės 6 d. išrinktas Prancūzijos prezidentu. Manoma, kad jo priesaikos išskilmės bus gegužės 15 d., kad galėtų dalyvauti gegužės 18-21 dienomis Washingtono ir Čikagoje NATO pasitarimuose. **AP**

Vladimir V. Putin gegužės 7 d. ateina į Šv. Andriejaus salę Kremliuje, kur būdavo rusų caro sostas, prisiekti, kad vėl bus Rusijos prezidentu. 30 patrankos šūvių aidėjo Maskvos gatvėse ir Rusijos Gynybos ministras perdavė jam juodą lagaminą, kuriame yra slaptasis branduolinių raketų paleidimo kodas. Svečių tarpe buvo ir buvęs Italijos ministras pirmininkas Silvio Berlusconi. **AP**

WASHINGTONAS KARPO IŠLAIDAS GYNYBAI, PARAMA LIETUVAI BUS SUDĖTINGESNĖ

Vilnius, gegužės 11 d. (ELTA). Jungtinėms Valstijoms „karpant“ savo išlaidas gynybai šios šalies paramą gaunančios šalys, tarp jų ir Lietuva, bus priverstos dėti didesnes pastangas savo pačių saugumo užtikrinimui. Tokią JAV poziciją penktadienį susitikime su žurnalistais išsakė šios šalies ambasadorė Vilniuje Anne Derse, pabrėžusi, kad JAV paramos klausimas itin susijęs su NATO šalių narių įsipareigojimu gynybai skirti 2 proc. bendrojo vidaus produkto.

„Tai labai susiję su 2 proc. įsipareigojimu. Aplinka bus konkurencingesnė, nes bus mažiau dolerių tokio tipo paramai visam pasaulyje. Todėl šalys, kurios nori ir toliau gauti tokią paramą, bus vertinamos pagal tai, kokias pastangas deda dėl savo pačių saugumo. Paramą teikiančioms šalims, kurios labai rūpinasi ir savo saugumu, tai gali būti sudėtinga. Tai esminis principas“, – susitikime teigė Amerikos ambasadorė.

LEISTA APLANKYTI LIETUVOS PREZIDENTEI, JAV PAREIGŪNAMS IR ETPA TYRĖJOMS

Ukrainos kalėjimų administracija davė leidimą Lietuvos prezidentei Daliai Grybauskaitei, JAV ambasadoriui Ukrainoje John Tefft, JAV valstybės sekretorės antrajam pavaduotojui Thomas O.Mel ir Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos (ETPA) tyrėjoms šį mėnesį aplankyti kalinamą buvusią premjerę Juliją Tymošenko.

Tarptautinės bendrijos atstovai, kurie prašė leidimų susitikti su J.Tymošenko, į Ukrainą turi atvykti šį mėnesį, pranešė Valstybinės penitenciarinės tarnybos spaudos skyrius. Lietuvos prezidentė

A. Derse atmetė tiesioginį ryšį tarp Lietuvos skiriamų lėšų gynybai bei rizikos prarasti paramą iš JAV, tačiau, jos teigimu, vertinimas, kam skirti šią paramą, sugriežtės, nes JAV mažina išlaidas gynybai. „Per visus tuos metus, kai Lietuva neįgyvendino savo tikslo skirti gynybai bent 2 proc. BVP, Lietuva vis tiek įgyvendino visus tarptautinius įsipareigojimus, įskaitant Afganistano misiją. Be to, buvo ekonominis sunkmetis, todėl tai suprantama. Tai ne kriterijus, tiesiog mes nusakome situaciją“, – sakė A. Derse.

Gynybos atašė Jeffrey L. Jennette pabrėžė, kad finansavimas iš JAV pusės Lietuvai yra įvairus, todėl, be įprastinių asignavimų, Lietuva, anot jo, gauna ir kitokią paramą. „Užsienio parama gynybai yra vienas iš paramos variantų, tačiau yra ir kitų paramos teikimo formų. Pavyzdžiui, yra bendros misijos, be to, daug kas priklauso nuo to, kurioje srityje mes bendradarbiauja-

me. Per tą laiką, kai Lietuva su savo pajėgomis dalyvauja Afganistano misijoje, buvo įvairių paramos formų, kurios padėjo vystyti bendrus gebėjimus“, – pasakojo gynybos atašė.

Šių metų sausio mėnesį buvo pranešta, jog Pentagonas Lietuvos pajėgoms, vykdančioms misiją Afganistane, suteiks paramą ir dovanos bepiločių orlaivių bei kitokios karinės įrangos. Krašto apsaugos ministerija patvirtino, kad Lietuva iki 2013 metų iš JAV gaus mokymų ir karinės įrangos, kurios vertė bus apie 12,8 mln. JAV dolerių (maždaug 31,6 mln. Lt).

Lietuva šiuo metu Lietuva gynybai neskiria nė 1 proc. BVP, nors NATO šalys yra įsipareigojusios siekti 2 proc. rodiklio. Lietuvos Vyriausybės skaičiavimu, šiemet Lietuva gynybai skirs 0,95-0,97 proc. BVP. Lietuva iš NATO pareigūnų yra sulaukusi kritikos dėl nepakankamo gynybos finansavimo.

JAV PRIEŠRAKETINIS SKYDAS EUROPOJE BUS SUNAIKINTAS

Maskva, gegužės 11 d. (ELTA). Rusija, anot gynybos ministro Anatolijaus Serdiukovo, gali panaudoti „Iskander“ tipo taktines raketas amerikiečių priešraketinės gynybos sistemai Europoje sunaikinti, praneša agentūra „RIA Novosti“.

„Mes dar kartą atkreipėme dėmesį į tai, kad priešraketinės gynybos skydas Europoje kelia mums tam tikrą susirūpinimą“, – pareiškė ministras, penktadienį atsakydamas į žurnalisto klausimą, kaip Rusija reaguos į sistemos

kalinamą buvusią premjerę turi aplankė gegužės 11 dieną. **ELTA**

įkurdinimą Europoje. Anot „RIA Novosti“, A. Serdiukov pareiškė, esą Rusija sunaikins priešraketinį skydą, jei matys tam būtinybę.

Po to paklaustas, ar bus reikalingos naujos priemonės JAV skydai įveikti, A. Serdiukov teigė, kad tai galima atlikti ir su jau turima ginkluote.

Maskva reikalauja teisiškai įpareigojančių garantijų, kad JAV priešraketinės gynybos sistema Europoje nėra nukreipta prieš Rusiją. Kadangi į šį reikalavimą neatsakyta, Rusija pagrasino dislokuoti „Iskander“ raketas Karaliaučiaus srityje bei kitomis priemonėmis.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

PAMINKLAS MOTINOMS

Motinos diena daugelyje pasaulio šalių švenčiama pavasario mėnesiais.

Lietuvoje Motinos diena pirmąjį gegužės sekmadienį švenčiama nuo 1928 metų oficialiai, tačiau ji žinoma nuo pagonybės laikų, kai mamas vaikai ir vyrai ne tik sveikindavo, bet ir tą dieną neleisdavo dirbti namų ruošos darbu.

Jungtinėse Amerikos Valstijose Motinos diena švenčiama antąjį gegužės sekmadienį, kai 1914-aisiais prezidentas Woodrow Wilson paskelbė tautine švente. Tai diena, kai gražiausi gėlių žiedai dovanojami pačiam artimiausiam žmogui – mamytei.

Mes iš liaudies dainų žinome, kad visi rūpesčiai krisdavo ant motinos pečių – ji dirbdavo visus namų priežiūros darbus, augindavo vaikus, tvarkydavo net ir ūkį. Išgyvendavo išsiskyrimą su dukromis, išleisdama už nemylimų vyrų, sunkų išsiskyrimą su sūnumis, išleisdama į karą, o pastaraisiais laikais skaudžią jų žūtį partizanų kovose už tėvynės laisvę.

Neseniai buvo išleista Stanislovo Abromavičiaus „Partizanų motinos“ knyga. Tai paminklas Motinai, pokaryje paaukojusiai savo vaikus, ir kartu ginklas, kovojant už tiesas, kurias norima nutylėti ir sumenkinti. Knygoje – 70 Motinų likimai. Dauguma žuvusių partizanų Motinų buvo ištremtos į Sibirą, kankinamos Lietuvoje, išprotėjusios ir niekinamos. Kai kurios neturi savo kapų, nes mirė prieglaudose, pas svetimus žmones: okupantai ne tik nužudė jų vaikus, bet išvarė iš namų, atėmė menkų turtelį.

Ištrauka iš tos knygos: „*Vytautas Bliujus-Serbentras, gimęs 1926 m., buvo Didžiosios Kovos rinktinės būrio partizanas. Žuvo 1945 m. Kaukinės miške, Žiez marių valsčiuje, 1948 m. gegužės 22 d. Vytauto šeimą ištremė į Sibirą. Tremiant baudėjai nerado partizano motinos, tai kartu su tėvu Pranu, gimusiu 1889 m., susidomėjo partizano promočiute Marija Bliujiene. Jai tada buvo 96 metai. Rusų kareiviai ir lietuviškas aktyvas senutės nepagailėjo: nunešė neštuvais į vežimą; juo moteris pasiekė Vievio geležinkelio stotį. Ten kareiviai jiems taip svarbų nešulį įkėlė į gyvulinį vagoną. Nukeliavo senutė į Jarcevo rajoną, Krasnojarsko krašte. Čia ji dar išgyveno beveik 4 metus. Ji kentėjo Sibire, bet jo nematė, nes buvo akla, išbadėjusi, išsekusi, užgesusi akimis. Buvo palaidota gūdžioje taigoje, dabar nežinomoje vietoje...*“ Tai tik vienas pavyzdys iš tūkstančių.

Autorius teigia, kad partizanų Motinos dabar yra užmirštos, kai kurios netekusios, keturių, penkių, šešių sūnų... Motinų likimas buvo dažnai skaudesnis nei jų žuvusių sūnų.

Neseniai pradėtas labai prasmingas darbas. Prie žinomų partizanų Motinų kapų paminklų pritvirtinamos lentelės „Čia ilsisi partizano Motina“. Beveik tūkstantis tokių lentelių, bet jomis pažymėta tik maža dalis Motinų kapų – vis ieškoma, kur jos palaidotos. Autoriaus duomenimis, buvo maždaug 12,000 motinų, kurių vaikai žuvo kovose su okupantais. Tad atminimo lentelė teko vidutiniškai tik vienai Motinai iš vienuolikos.

Šiandien stebimės, kai motinos neberanda bendros kalbos su savo vaikais. Lietuvoje kūdikiai paslapčiomis paliekami net specialiuose langeliuose. Tačiau skirtingi požiūriai nekeičia motinystės, kuri priklauso amžinajam dėsningumui – už pašauktą gyvybę atiduoti ir savąją, jei to reikia.

S. Tūbėnas

**LIETUVOS LAIKINOSIOS VYRIAUSYBĖS VADOVAS
PERLAIDOJAMAS PRISIKĖLIMO BAŽNYČIOS ŠVENTORIUJE**

Juozas Brazaitis
(Ambrazevičius)

1941 metų Lietuvos laikinosios Vyriausybės vadovas Juozas Brazaitis (Ambrazevičius) šį mėnesį bus perlaidotas Kauno Kristaus prisikėlimo bažnyčios šventoriuje, patvirtino Kauno meras.

„Palaikai bus parskraidinti iš už Atlanto, pasitikti Vilniaus tarptautiniame oro uoste, palydėti iki Prisikėlimo bažnyčios ir patalpinti kolumbariume“, - sakė meras Andrius Kupčinskas, vadovavęs specialiai sudarytai darbo grupei.

„Jis buvo laikinosios Vyriausybės vadovas. Kiekvienas valstybės vadovas turi būti pagerbtas pačios valstybės. Laikinoji Vyriausybė bandė sugrąžinti Lietuvai valstybingumą. Istorikai gali nevienareikšmiškai vertinti, bet siekiai buvo kilnūs“, - sakė meras.

Jis aktyviai lietuvių literatūrą tyrinėjęs, universitete dėstęs J. Brazaitis, tuo metu turėjęs Ambrazevičiaus pavardę, 1940 metais sovietams okupavus Lietuvą įsitraukė į pogrindžio veiklą.

Prasidėjus sovietų ir nacių karui, Lietuvoje išplisė sukilimas, o J. Brazaitis ėmė vadovauti Laikinajai vyriausybei, kuri 1941 metų birželio 23-iają paskelbė apie nepriklausomos valstybės atkūrimą. Tačiau vokiečiai nesirengė nusileisti lietuvių siekiams būti savarankiškiems, įvedė savo valdžią, ir, atsakiusi tapti vokiečių patikėtinių taryba, laikinoji Vyriausybė rugpjūčio 5 dieną savo veiklą sustabdė.

Lietuvos laikinoji Vyriausybė ir sukilimo organizatoriai yra sulaukę priekaištų dėl bendradarbiavimo su naciais, siekiant atkurti nepriklausomybę, ir dėl to, kad garsiai nepasmerkė žydų žudynių. Pats J. Brazaitis vėliau Vokietijos okupacijos metu aktyviai veikė antinacistiniame pogrindyje.

Karo metais vengdamas suėmimo J. Ambrazevičius pakeitė pavardę į Brazaičio, o 1944 metais, artėjant antrajai sovietų okupacijai, pasitraukė į Vokietiją, 1951-aisiais persikėlė į Jungtines Valstijas, kur dalyvavo išėvių lietuvių veikloje.

J. Brazaitis mirė 1974 metais, palaidotas Putnamo vienuolyno kapinėse, Connecticut valstijoje. J. Brazaičio palaikai Vilniuje bus iškilmingai sutikti gegužės 17 dieną, vėliau pervežti į Kauno Kristaus prisikėlimo bažnyčią, kur vyks atsisveikinimas su velioniu. Tomis dienomis Kauno Vytauto

Didžiojo universitete taip pat organizuojama mokslinė konferencija apie J. Brazaičio veiklą. Per pirmąją sovietų okupaciją 1940-1941 metais buvo įkalinta, nužudyta ar ištremta apie 23 tūkst. Lietuvos gyventojų, o sovietų teroras didžiausią mastą pasiekė prieš pat karą su nacistine Vokietija. Vėliau sekė trejų metų nacių okupacija, per kurią išžudyta daugiau nei 90 proc. iš 200 tūkst. Lietuvos žydų.

1944 metais sovietams sugrįžus į Lietuvą, sovietai vėl ėmėsi kalinimų ir trėmimų, taip pat nužudė daugiau kaip 20 tūkst. su sovietų okupacija kovojusių partizanų ar jų rėmėjų.

Prof. Juozas Brazaitis (Ambrazevičius) buvo pagrindinis atsišaukimo į tautą teksto autorius. Jam talkino Zenonas Ivinskis. Buvo paruošti šie tekstai, kurie per Kauno radiją daug kartų buvo skaitomi lietuvių, vokiečių, prancūzų ir anglų kalbomis (rusų kalba buvo skelbiama tik per Aleksoto LAF radiją, kuris rusams sukėlė paniką ir jie pradėjo bėgti iš Lietuvos).

**LIETUVIŲ AKTYVISTŲ FRONTO
ATSIŠAUKIMAS**

Dėmesio! Dėmesio! Kalba Kaunas, Laisva ir Nepriklausoma Lietuva!

Tautiečiai,

Vokiečių armija raudonuosius grobuonis iš Lietuvos baidžia vyti. Lietuvių tauta, išvadauta iš jungo, ryžtasi gyventi vėl laisva, nepriklausoma. Jau sudaryta laikinoji vyriausybė ir jau perima valstybės vairą ir įstaigas į savo rankas.

Grobuonys bėgdami plėšia turta, naikina įmones, šaudo gyventojus.

Tautiečiai, saugokite visuomenės ir privatų turta.

Darbininkai, organizuokite įmonių apsauga.

Valstybės tarnautojai, saugokite savo įstaigas ir neišduokite jų dokumentų bei turto.

Lietuviai policininkai, savo gyvenamoje vietoje perimkite viešąjį saugumą į savo rankas.

Informacijos ir instrukcijos skelbiamos nuolat per radiją ir spaudoje.

LIETUVIŲ AKTYVISTŲ FRONTO ŠTABAS

ATSTATOMA LAISVA LIETUVA

Susidariusi laikinoji vėl naujai atgimstančios Lietuvos Vyriausybė šiuo skelbia atstatanti Laisvą ir Nepriklausomą Lietuvos Valstybę.

Prieš viso pasaulio tyrąją sąžinę jaunoji Lietuvos valstybė entuziastingai pasižada prisidėti prie Europos organizavimo naujais pagrindais.

Žiauraus bolševizmo teroro iškankinta Lietuvių Tauta ryžtasi kurti savo ateitį, tautinės vienybės ir socialinio teisingumo pagrindais.

Vilnius, Kaunas, 1941 m. birželio 23 d., 9 val. 28 min.

(Pasirašo Lietuvos Laikinosios Vyriausybės ministrai)

1904 m. gegužės 7 d. atgauta lietuviška spauda. Paminklas pirmosios spausdintos lietuviškos knygos autoriui Martynui Mažvydui Klaipėdoje.

VASARIO 16-OSIOS AKTAS GRIGIŠKĖSE GALĖJO VIRSTI TUALETINIŲ POPIERIUMI

Į fabriką Grigiškėse kaip žaliava tualetiniam popieriui vežami autentiški Vasario 16-osios Akto signatarų, to meto Lietuvos diplomatų pasirašyti dokumentai. Tokį skandalingą faktą „Respublika“ išsiaiškino tyrimo metu.

Jeigu ne vienas rusakalbis makulatūros perdirbimo fabriko darbininkas, šiandien kuriame nors higieniniame ritinėlyje būtų ištirpę ir originalūs dokumentai, liudijantys Lietuvos diplomatijos ir valstybės istoriją.

Istoriją į fabriką

Būtent tokį lobyną makulatūros kalne ir rado Grigiškių darbininkas. Jį apstulbino, kad pluoštai Amerikos bankų mokėjimo čekių, diplomatų įslaptintų telegramų į fabriką atvežti nė kiek nepažeisti, o tvarkingai sudėti į segtuvus.

Ir išgelbėtas diplomatinio paveldo lobynas atsidūrė garsiajame Vilniaus sendaikčių turguje ant Tauro kalno. Vasario 16-osios Akto signataro, vicepremjero, Ūkio banko įkūrėjo, 1946 metais sovietų prie Minsko sušaudyto Kazio Bizausko ranka pasirašytus mokėjimo čekius, slaptas telegramas prekeivis siūlė vos po litą už vieną. Perkančiam daugiau, vieną kitą dokumentą duodavo ir kaip prizą.

„Sako, kad dokumentai nedega. Tai labai gražiai skamba ir gąsdina visus, kas kėsina į teisingą mūsų istorijos nušvie-

timą. O ką kalbėti, kai istorinius dokumentus bandoma išvirti makulatūros katilė?“ - klausia žurnalistas ir kolekcininkas Vilius Kavaliauskas, kuris turgelyje ant Tauro kalno kas šeštadienį lankosi jau nuo 1968 metų.

Būtent sendaikčių krūvoje V.Kavaliauskas ir išvydo prieškarinio Lietuvos diplomatų palikimą. Tyrinėtoją nustebino ne vien tai, kad dokumentai buvo tvarkingi, bet ir Grigiškių darbininko paaiškinimas, kad jie, perdirbti į tualetinį popierių, atvežti krūvomis.

„Ant Tauro kalno ėmė pardavinėti dokumentus iš Užsienio reikalų ministerijos (URM) slaptos archyvo. Nežinantiems paaiškinsiu: URM slaptasis archyvas - tai ministro asmeninis susirašinėjimas su pasiuntiniais užsienyje, - „Respublikai“ sakė V.Kavaliauskas. - Diplomatinio dokumentų pats nerenku - nereikia konkuruoti su valstybinėmis įstaigomis. Todėl gerokai nustebau, kai žmogus man padovanojo 1928 metų URM politikos departamento direktoriaus Broniaus Balučio šifruotą telegramą Lietuvos pasiuntiniui Vašingtone Povilui Žadeikiui“.

V.Kavaliauskas pasakojo, kad turgelio ant Tauro kalno pardavėjas grigiškietis buvo skaitęs žurnalisto knygą apie Lietuvos apdovanojimų istoriją ir norėjo padaryti paslaugą.

„Jį pažinojau jau ne vienus metus kaip gyvenantį

Grigiškėse ir galintį prieiti prie makulatūros krūvų prieš pasiunčiant jas į katilą. B.Balučio telegramą man padovanojo. Kitus aš pirkau. Manau, ne taip jau brangiai - po 1 litą už kiekvieną lapą“, - sakė V.Kavaliauskas.

Ir „Respublikai“ jis ėmė rodyti unikalius pirkinius: štai - 47 896 ir 200 000 dolerių čekiai, Lietuvos sumokėti JAV finansų ministerijai už mūsų pasiuntinybės pastatą Vašingtone. Būten per čia ir šiandien veikiančią Lietuvos ambasadą galėjo atkelti istorinis lobynas, kažkieno pasiūstas į tualetinį popierių.

Pompastika ir tikrovė

„Nežinau, ko vertas mūsų diplomato Miko Bagdono (1894-1937) autografas, tačiau už čekio kitoje pusėje esantį Endriu Viljamo Melono (Andrew William Mellon) parašą, - sakė V.Kavaliauskas, - Amerikos kolekcininkai sumokėtų, mat milijardierius Melonas buvo ne tik JAV finansų ministras, bet ir garsus filantropas bei meno rinkėjas. Jis istorijoje išliko labiau nei koks politikas.

Gal tyliai laikyčiau šį dokumentą, jeigu ne širdies skausmas - juk irgi vežiau iš JAV mūsų diplomatinio archyvus, - pavyzdžiui, 1996 metais mūsų generalinio konsulo Niujorke Petro Anuso kruopščiai supakuotus. Nejaugi juos ištiko toks pat likimas? Gal tuomet ir Vasario 16-osios Akto originalas seniai išvirtas Grigiškėse?“

Sutapimas, bet „Respublikos“ žurnalistui originalūs lietuvių diplomatų, Vasario 16-osios Akto signatarų pasirašyti dokumentai buvo parodyti užvakar. Tą pačią dieną, kai Lietuvos nacionaliniame muziejuje užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis atidarė parodą „Lietuvos diplomatinė tarnyba 1918-1940“. Jos eksponatus sukaupti padėjo URM, inicijavusi šio paveldo sugrąžinimą iš užsienio.

Rankoje laikau Grigiškių darbininko išgelbėtus prieškarinio diplomatų dokumentus, žaviuosi signataro K.Bizausko autografo elegancija, o šalia aidi nieko apie prekybą ant Tauro kalno nenučiuokiančio ministro A.Ažubalio kalba.

„Į Lietuvą atgal sugrįžo tai, kas buvo surinkta po kruopelę tiek mūsų diplomatų, tiek generoriškų tautiečių dėka, - kalba A.Ažubalis. - Mes atveriam ypatingą tarpukario diplomatinės atminties erdvę“.

Tuoj pat ministras diplomatijos paveldą pavadina turtu, kurį „turime grąžinti savininkui - Lietuvos piliečiams“.

„Tai ir darome, - džiaugėsi A.Ažubalis. - Didžiuojuosi, kad pastaraisiais metais diplo-

matinė tarnyba sutelkė jėgas ir tam, kad epochiniai atstovybių archyvai, bylos, diplomatų relikvai, asmeniniai daiktai, visa, kas mena ir primena Lietuvos istorinę gyvybę, grįžtų namo“.

Tirti turi žurnalistai?

- **Ar pakankamai rūpinamasi Lietuvos diplomatijos istorija?** - „Respublika“ paklausė Audroniaus Ažubalio.

- Tik prieš porą metų įsteigtas URM archyvas, o iki tol viskas buvo daroma entuziastingai, bet šiek tiek mėgėjiškai.

- **Ar prieškarinio diplomatų susirašinėjimai, slaptos telegramos archyvui yra įdomūs?**

- Visi prieškarinio URM bei Prezidentūros archyvai yra išvežti į Rusiją.

- **Bet ar URM įdomūs išlikę K.Bizausko, B.Balučio pasirašyti dokumentai?**

- Absoliučiai.

- **Ką manote apie tai, kad originalūs prieškarinio diplomatų dokumentai šiandien po litą parduodami sendaikčių turguje ir buvo išgelbėti tik Grigiškių tualetinio popieriaus fabriko darbininko?**

- Tai - visiškai įmanomas dalykas, bet tai yra labai blogai.

- **Gal su tuo susijusi URM, kur kažkas tų dokumentų neįvertino ir atidavė į makulatūrą?**

- Labai abejoju, tik nefantazuokite. Jums reikia ieškoti ir gilintis, iš kur jie (dokumentai - red. past.) atsirado. Tirkite!

- **Tyčiojates? „Respublika“ ištyrė - neįkainojami istoriniai dokumentai atsiduria popieriaus perdirbimo fabrike.**

Užduotis URM

Lietuvos diplomatijos paveldo parodos atidaryme dalyvavęs Seimo vicepirmininkas Česlovas Stankevičius mano, kad unikalio istorinio dokumentų atsiradimo tualetinio popieriaus fabrike aplinkybes turėtų tirti ne žurnalistai.

„Aš esu apstulbęs ir šokiruotas - taip negali būti! - susiėmė už galvos Č.Stankevičius. - Tokie originalūs dokumentai turi istorinių šaltinių reikšmę.“

POSTAL TELEGRAPH - COMMERCIAL CABLES	
CLARENCE H. MACKAY, PRESIDENT	
CABLEGRAM	
TELEGRAMS TO ALL AMERICA	CABLEGRAMS TO ALL THE WORLD
Send the following Cablegram, subject to the terms and conditions printed on the back hereof, which are hereby agreed to.	
LITHUANIA	ŠIFRUOTA TELEGRAMA.
WASHINGTON	Kaunas April 2 335P
Žadeikiui Nepriklausomybės dešimtmečiui paminėti įsteigtas nepriklausomybės medalis stop Pasiterg su srovų lyderiais praneškit kaip ir ką tektų lietuvių amerikiečių padovanoti Norštum išvengti galimų neausipratimų.	
BALUTIS 301	
The sender will please read the conditions on back and sign name and address thereon for reference. The Postal Company's system reaches all important points in the United States and British America, and via Commercial Cables, all the world.	

Seimo vicepirmininkas Česlovas Stankevičius susiėmė už galvos išgirdęs, kad rengtasi perdirbti banko čekius, liudijančius apie Lietuvos ambasadą pastatą Vašingtone pirkimą, slaptas diplomatų telegramas.

Jie turėtų atsidurti valstybės rankose, o ne fabrike ar sendaikčių turguje. Manau, kad Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetas privalo kuo greičiau pradėti tuo domėtis“.

„Mielai perparduosiu už tą patį 1 litą unikalų dokumentą URM, archyvui ar kitai valstybės institucijai, tačiau su viena sąlyga - jeigu bus išsiaiškinta, kas pasiuntė diplomatinę archyvą į Grigiškių katilą, - „Respublikai“ pasižadėjo V.Kavaliauskas. - Kadangi tai tikriausiai skaitys URM darbuotojai, viešai į juos kreipiuosi: grąžinkite unikalų Ispanijos banko muziejaus plakatą (4 x 7 metrų dydžio), skirtą Lietuvos ordinų parodai Madride, kurį muziejaus ir Lietuvos ambasadą rūpesčiu iš Madrido parvežė Lietuvos prezidento lėktuvas. Originalų kūrinių labai norėtų turėti Lietuvos dailės muziejus, tačiau jis, atrodo, be pėdsakų dingo jau Jūsų ministerijoje“.

Dalius Žižys, Lietuvos centrinio valstybinio archyvo direktorius:

Mūsų archyve saugomi ir prieškarinio diplomatų dokumentai. Jie įprastai mums perduodami ir tarpininkaujant URM. Jeigu tikrai sendaikčių turguje ar Grigiškių fabrike atsiranda originalūs diplomatų dokumentai, šifruotos telegramos, tai - jau skandalas. Jeigu pasitaikytų vienas kitas dokumentas, dar būtų galima pagalvoti, kad žmonės tiesiog atsikratė nereikalingų senienų. Kadangi į makulatūrą tvarkingi popieriai perduodami šūsni, tai tikrai nebesuvokiama. Taip negalima elgtis su mūsų istorija, todėl tikrai nesuprantu, koku būdu unikalūs dokumentai vežami į makulatūrą, o ne pas mus. Archyve jie būtų tvarkingai registruoti ir patikimai saugomi.

Parengta pagal dienraštį „Respublika“

P.S. Gal dabar persigalvos tie mūsų veikėjai, kurie nori JAV sukauptus archyvus išvežti į Lietuvą. O kur dingo nuvežta Genocido paroda?

LIETUVIAI, IŠGELBĖJĘ ŽYDŲ GYVYBĘ

Marija ir Ignas Vasiliauskai (1939).

MARIJA VASILIAUSKIENĖ (1905-1966)

IGNAS VASILIAUSKAS (1895-1982)

Namų šeimininkė ir mokytojas, Švitriūnų km., Vilkaviškio raj.

APDOVANOTI ŽŪVANČIŲJŲ GELBĖJIMO KRYŽIUMI (1993)

1942 metų žiemos pabaigoje Moisejus Rozenbergas ir jo sesuo Beilė atėjo į Marijos ir Igno Vasiliauskų namus Svitrūnų kaime, netoli Vilkaviškio, paprašyti prieglobsčio. Nors pas juos jau slapstėsi dvi žydės iš Virbalio miestelio, Vasiliauskai priėmė

ir Rozenbergus. Kadangi Beilė Rozenbergaitė gerai kalbėjo lietuviškai, net suvalkietiška tarme, šeimos nariams buvo paaiškinta, jog tai nauja darbininkė. Moisejus Rozenbergas buvo tamsaus gymio, todėl jį slapstė rūsyje arba tvarte šiauduose. Vasiliauskai, slėpdami

Rozenbergus, ypač rizikavo, nes jaunuolių gimtinė buvo vos už penkių kilometrų, todėl bet kas galėjo užsukti ir juos atpažinti.

Beilė Rozenbergaitė-Spanje prisimena:

Karui prasidėjus, aš ir mano mama Franė Rozenbergienė patekom į Vilkaviškio getą. Kurį laiką mane ėmė iš geto darbams. Kai iš pažįstamų lietuvių paaiškėjo, kad ruošiamasi likviduoti Vilkaviškio getą, į jį nebegrižau. Mamą slėpė kaimynas, tačiau pats po kurio laiko ją išdavė policijai.

Mudu su broliu slapstėmės pas pažįstamus tvarte, įsikusę į šieną, tik naktimis išeidavom pavalgyti. Kiekvienas toks išėjimas buvo mirtina grėsmė, kad kas nors nepamatytų. Tada buvo labai šalta žiema, ir atsineštoji duona šalia mūsų sušaldavo. Šienui baigiantis, neturėjom kur dingti. Tada prisiminėm kitą kaimyną -Igną Vasiliauską, kuris karo pradžioj užeidavo pas mus, ir mes pastebėjom, kad jam rūpi mūsų likimas. Dabar man net sunku įsivaizduoti, kaip mes galėjom prašyti žmogaus tokios aukos. Nei dieną,

nei naktį mūsų gelbėtojai nebuvo saugūs (šuo suloja, ir jau turi žiūrėti, kas eina). Materialinės naudos jie iš mūsų jokios neturėjo, nes atėjome naktį alkani ir purvini.

Mūsų ir gelbėtojų santykiai tiek karo metu, tiek po karo buvo geri ir nuoširdūs. Jie man visą laiką buvo artimiausi žmonės, nes kitų artimųjų žmonių jau neturėjom. Pokario metais jie visokeriopai padėjo man materialiai, jų dėka aš galėjau baigti aukštąjį mokslą.

Iš leidinio „Gyvybę ir duoną nešančios rankos“.

AR LIETUVOS PREZIDENTĖ SULAUŽĖ PRIESAIKĄ?

Įdomu, ar pati Dalia Grybauskaitė suvokia, kad pasirašydama Seimo rinkimų įstatymo pataisas, leidžiančias Konstituciją ir priesaiką sulaužiusiam Rolandui Paksui jau rudenį dalyvauti rinkimuose, ji pasirašė ir savo apkaltos nuosprendį?

Politikai apie tai dar tyli – vieni iš nuostabos, kiti – nenorėdami prieš rinkimus kelti skandalo, bet teisininkų, ypač konstitucionalistų tarpe, jau nuvilnijo: Prezidentė sulaužė priesaiką.

Mat Konstitucijai neatitinkančio įstatymo pasirašymas niekaip negali būti suderintas su priesaika „būti ištikimais Konstitucijai, gerbti ir vykdyti įstatymus“. O kad Seimo rinkimų įstatymo pataisos neatitinka Konstitucijos, viešai pripažino pati D.Grybauskaitė, iš karto po pasirašymo išplatindama pranešimą: „2011 m. sausio 10 d. Konstitucinio Teismo pareiškime pabrėžiama, kad įgyvendinant Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimą [suteikti R.Paksui galimybę po kurio laiko vėl būti renkamam į Seimą] turi būti daromos atitinkamos Konstitucijos pataisos. Todėl šalies vadovė kviečia Seimą, turintį išskirtinę teisę siūlyti Konstitucijos pakeitimus, skubiai, dar per šią sesiją, teikti būtinas Konstitucijos pataisas“. Štai taip, juodu ant balto: Aš žinau, kad įstatymas, kurį Seimas priėmė, neatitinka Konstitucijos, nes pataisos joje nepadarytos, bet vis tiek jį pasirašau ir skelbiu galiojančiu, o Seimas dabar tegu priderina prie

jo Konstituciją! Absurdas? Pasityčiojimas iš teisės ir Konstitucijos? Visiškas politinis cinizmas? O gal paprasčiausias kvailumas? Koks, galų gale, skirtumas? Faktas, kad prezidentė sąmoningai, iš anksto žinodama, kad Seimo rinkimų įstatymo pataisos antikonstitucinės, savo parašu jas patvirtino, tai nepaneigia.

Pasiteisinti, kad pirma Konstituciją pažeidė pats Seimas, o ji savo parašu tą pažeidimą tik patvirtino, D.Grybauskaitė negalės. Viena, be jos parašo antikonstitucinis įstatymas tėra primargintas popieriaus lapas. Antra, specialiai tokiems atvejams Konstitucija jai suteikė veto teisę. Trečia, Seimas gudriai apsidraudė nuo kaltinimų sąmoningai sulaužius Konstituciją, nes savo Teisės ir Teisėtvarkos komiteto pirmininko, buvusio Konstitucinio Teismo teisėjo Stasio Šedbaro lūpomis pareiškė: Manome, kad Konstitucijos keisti nereikia, nes pačioje Konstitucijoje draudimo būti renkamam į Seimą nėra, tik jos interpretacijoje. Kad S.Šedbaro kolegos – konstitucionalistai, išgirdę šį pareiškimą, vos iš koto neišvirto, tėra nesvarbi smulkmena.

Svarbu, kad ateityje, Konstituciniam Teismui panaikinus šį D.Grybauskaitės palaimintą antikonstitucinį įstatymą, Seimas galės apsimesti kvailėliu: A, tai čia pasirodo visgi nekonstituciška? Na, mes manėme, kad konstituciška, bet jei Konstitucinis Teismas sako kitaip, tai mes neprieštarausim, galiausiai

Lietuvių katalikų religinės šalpos organizacijos 50-ties metų nuostabios veiklos nariai su svečiais. Išleista knyga „LKR šalpos veiklos fragmentai 1961-2011“, kurią parašė Monika Paulavičiūtė-Kungienė. Šiuo metu katalikų labdaros pagrindinė veiklos kryptis ir tikslas – Lietuvos jaunimas. Anksčiau – pogrindžio „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika“ leidimas ir platinimas anglų, italų, ispanų, prancūzų, vokiečių bei portugalų kalbomis.

jis tam ir yra, kad mūsų neišmanymus taisyty. Tuo tarpu D.Grybauskaitė šitaip pasiteisinti negalės, nes ji pati pripažino, kad žinojo, jog įstatymas Konstitucijos neatitinka. Su visomis iš to išplaukiančiomis pasekmėmis, apie kurias jai iš savo patirties gali papasakoti R.Paksas.

Kodėl G.Grybauskaitė savo parašu palaimino Konstitucijos pažeidimą?

Veikiausiai dėl ciniško politinio išskaičiavimo ir klaidingo įsitikinimo nebaudžiamumu. Ne paslaptis, jog D.Grybauskaitė jau kuris laikas, ieškodama tvirtesnės ir, kaip jai atrodo, perspektyvesnės už konservatorių, politinės atramos meilikauja su R.Pakso „Tvarka ir teisingumu“. Pirma bandė įpiršti juos Andriui Kubiliui į koaliciją vietoj „valinskininkų“, paskui pakabino priesaiką sulaužiusio ir už tai iš Prezidentūros išvyto R.Pakso portretą į vieną gretą su kitų valstybės vadovų atvaizdais. Galiausiai savo parašu atvė-

rė jam nekonstitucinį kelią rudenį grįžti į Seimą. Tam tikra politinė logika tokiaime veikime yra, nes šiandieninių D.Grybauskaitės garbintojų tarpe akivaizdžiai dominuoja ta pati visuomenės dalis, kuri kadaise klojo R.Paksui kelią į Prezidentūrą ir apkaltą. D.Grybauskaitei paksistinis „kietos rankos“ įvaizdis, kaip ir panieka teisei bei Konstitucijai, taip pat nesveitimi – tą puikiausiai rodo tiek požiūris į Garliavos įvykius, tiek elgesys FNNT skandalo metu.

Kadangi prezidentės apkaltos procesas yra išskirtinai Seimo politinės valios reikalas – nori rengia, nenori – nerengia, Prezidentūros strategai veikiausiai planuoja, jog šis Seimas apkaltos nerengs. Viena, A.Kubiliui dabar tik energetika galvoje, antra, dvi apkaltos paeiliui būtų per didelis smūgis Lietuvos įvaizdžiui, trečia, iki rinkimų nespėtų. O po rinkimų, kaip įsivaizduojama, Seime būtų gausu D.Grybauskaitei dėkingų

paksistų, taip pat dvasiškai artimų darbiečių bei socdemų. Štai čia jos gali laukti nemaloni staigmena.

Antikonstitucinio įstatymo pasirašymas – tai Damoklo kardas, kuriuo baksnojant nuo šiol D.Grybauskaitė bus verčiama daryti tik tai, kas neprieštaraus būsimojo Seimo daugumos valiai. Kas tą daugumą valdys – paksistai, darbiečiai, socdemai ar „Gazprom“ pinigai – dar didelis klausukas. Bet koks D.Grybauskaitės bandymas pasipriešinti, tarkime, Dujų terminalo ar Atominės elektrinės projektų stabdymui, iš karto susidurs su pasiūlymu užklausti Konstitucinį Teismą dėl prezidentės pasirašytos Seimo rinkimų įstatymo pataisos konstitucingumo, o paskui – su apkaltos procedūra. Tad nuo šiol D.Grybauskaitei lieka melstis, kad būsimajame Seime būtų pakankamai daug „Gazpromui“ atsparių konservatorių.

Audrius Bačiulis, veidas.lt

CLEVELAND, OH

MES

Š.m. balandžio 28 d., Cleveland, Ohio šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko neeilinis kultūrinis renginys „Draugystės vakaras – mes“. Jį organizavo jaunimo tautinių šokių grupė „Švyturys“, sumaniai ir darniai sujungęs septynis šokių vienetus: „Švyturys“ (vadovė Aušrinė Širvinskienė), „Grandinėlės veteranai“ (vadovė Eglė Laniauskienė), šokių grupės „Jauniai“, „Suauge“, „Studentai“, „Vaikai“ ir „Vaikučiai“ (vadovė Aušrinė Širvinskienė su mokytojais Julija Newberry, Egle Laniauskiene, Edvinu Vaičiakausku ir jų pavaduotoja Aida O'Meara. Vakarą pranešėjai: Kęstutis Civinskas ir Eglė Širvinskaitė.

Vakaras prasidėjo vaizdajuoste išryškinančia ir atsilankiusiems primenančia Clevelando lietuvių organizacijų ir paskirų asmenų pastangas, jų įnašą, bei nuopelnus lietuviybės išlaikymui šioje bendruomenėje. Vakarą programą sudarė devyniolika tradicinių, naujesnių ir šiuolaikinių, įvairiai choreografuotų tautinių šokių. Juos lydėjo kompaktinių plokštelių muzika atitinkamai apšviestose scenoje. Šiomis technologijomis pasirūpino garso režisierius Greg Priddy ir apšvietimo režisierius Marius Juodišius. „Draugystės vakaras – mes“

programa buvo užbaigta visų grupių suokta Op-op“. Renginiu sužavėta publika programos atlikėjams padėjo nuoširdžiais plojimais. Šio rašinio autorius negali vertinti šokių choreografijos bei jų atlikimo meniniu atžvilgiu, tačiau pabrėžtina, kad šilčiausi plojimai buvo skirti „Grandinėlės veteranams“ galbūt atsidėkojant už jų ištvermę ir „Švyturiukams“ už jų entuziazmą. Vakarą oficialiai baigėsi pakvietus į sceną Aleksandrą Sagienę, kuri su vyru, a.a. Liudu, 1953 metais buvo „Grandinėlės“ steigėjai ir meno vadovai. „Švyturio“ vadovei Aušrinei Širvinskienei buvo įteikta puokštė gėlių už kurias ji nuoširdžiai padėjo, kartu išreikšdama padėką ir visiems dirbusiems šį renginį ruošiant ir žiūrovams jį parėmusiems savo atsilankymu. Programai pasibaigus, vakarą dalyviai, belaukdami iš dvidėšimt laimėjimų susidedančios „Chinese Raffle“ loterijos traukimo, turėjo progą atsigalvinti kavute, kitais gėrimais ir pasigardžiuoti įvairiais skanumynais.

Renginyje pasitaikiusių nesklandumų buvo galima išvengti griežtai prisilaikant programoje nurodyto tvarkaraščio. Nors, pagal skelbtą informaciją, šis renginys turėjo prasidėti 6 v.v., jis prasidėjo tik 6:39 v.v. Ar tai buvo klaida ar pataikavimas nepunktualiems žiūrovams? Taip pat, pasibai- gus pirmajai vakarą daliai,

Nora Čečienė prie jai atneštų dovanų stalo.

GRAŽUS GIMTADIENIO PAGERBIMAS

Š.m. gegužės 9 d. Cleveland, Ohio, Lietuvių pensininkų klubas gražiai prisiminė ir pagerbė

programoje įrašyta penkiolikos minučių pertrauka užtruko 26 minutes. Neramina ir tai, kad į šį neeilinį kultūrinį renginį atsilankė tik „Švyturio“ gerbėjai, šokėjų tėveliai ir kiti giminės. Tarp žiūrovams skirtų 312 kėdžių buvo daug tuščių vietų. Tos vietos galėjo būti užpildytos, jei šis renginys būtų buvęs garsinamas per visus lengvai prieinamus šaltinius. Bet, atrodo, kad tik svajonė.

Algirdas V. Matulionis

veiklios praeities moterį – Norą Čečienę – jos šimtojo gimtadienio proga. Sukaktuvininkei tai buvo maloni staigmena.

Klubo pirmininkė Aušra Babickienė, su narėmis Julia Venciene, Dana Šiupiniene ir Lietuvių namų pirmininke Rūta Degutiene, iš anksto nepranešusios, sugužėjo į Noros ir Vinco Čečių namus, nešinos dovanomis: puokštėmis gėlių, raguolių, įvairiais skanumynais bei gėrimais. Šio apsilankymo tikslas buvo pagerbti dainininkės (soprano) Noros (Žebrytės) Čečienės, kuri savo gimimo

dieną švenčia gegužės 13 d. Po sukaktuvinio tosto, Aušra Babickienė perskaitė klubo narių pasirašytą gimtadienio atviruką ir įteikė jį Čečienei. Sukaktuvininke nustebo, kai paštininkė, atnešusi paštą, taip pat nuoširdžiai pasveikino. Truputi vėliau į šį šventišką pobūvį atvyko Danutė Dundurienė, taip pat atnešė dovaną ir išreiškė savo linkėjimus šio ypatingo gimtadienio proga. Visi atsilankiusieji Čečienės gerbėjai jaukiai pabendravo su sukaktuvininke, pasivaišino gardumynais ir pasidalino gausiais įdomios sukaktuvininės praeities prisiminimais.

Algirdas V. Matulionis

KGB LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS IŠVAKARĖSE

VLIK'AS SOVIETINIO SAUGUMO AKIMIS

Doc. dr. Arvydas Anušauskas

Spausdiname jo sutrumpintą „Du KGB slaptosios veiklos aspektai“ studiją.

IV.

Ryšių su latvių, estų, ukrainiečių ir lenkų organizacijomis plėtimas ypač domino KGB. Informaciją uoliau pradėjo rinkti ir Maskvoje įsikūrusios KGB 1-osios vyriausiosios valdybos (aktyviai veikusios užsienio šalyse) 19-asis skyrius, kurio viršininku tuomet buvo lietuvių kilmės pulkininkas R. Marcinkus.

1988 m. birželio mėn. susikūrus Lietuvos persitvarkymo sąjūdžiui (toliau – Sąjūdis) KGB ypač sudomino VLIK'o pozicija šio judėjimo atžvilgiu. Pagaliau ir paties VLIK'o galimybės per dešimtmetį gerokai padidėjo: 1977 m. jo išlaidos sudarė 51 803 dolerius, o 1988 m. šamata jau buvo 204 600 dol. Įvykiai Lietuvoje pakeitė ir VLIK'o poziciją dėl bendradarbiavimo su okupuota Lietuva. KGB dar tikėjosi

užkirsti kelią besikuriančių politinių grupių ir judėjimų finansinei paramai. Tai, kad VLIK'as daugiausia dėmesio skyrė Helsinkio procesui ir siekė Europos valstybių vyriausybes palenkti Lietuvos bylos naudai, Maskvoje jau kėlė daug didesnę nerimą negu anksčiau. Iki tol KGB stengėsi kaip nors įvilioti VLIK'o veikėjus į Lietuvą, o nuo 1989 m. tokios taktikos atsisakė. Kadangi oficialiai vykdyta gorbačiovinė „perestrojka“ ir „viešumo“ politika, tai slapta buvo imtasi priemonių neleisti atvykti VLIK'o veikėjams. 1989 m. kovo mėn. Sovietų Sąjungos KGB užsienio žvalgybos viršininkui gen. mjr. L. Šebaršiniui KGB skyrius Lietuvoje pasiūlė uždrausti K. Bobeliui įvažiuoti į Sovietų Sąjungą. Kagėbistai

K. Bobelį apibūdino kaip nacionalistą, kuris „ypač aktyvus <...> tarptautiniuose forumuose spaudžiant SSRS dėl Lietuvos okupacijos <...>. Be to, palaiko ryšius su Lietuvoje veikiančios nacionalistinės organizacijos „Lietuvos Laisvės Lyga“ vadovais ir nariais <...>“. 1989 m. birželio mėn. panašaus pobūdžio pranešimas gautas iš komunistinės Lenkijos: „Draugai lenkai įrašė į įskaitą Kazį Bobelį <...>. Į įskaitą įrašytas kaip teroristas. Uždrausta įvažiuoti į LLR (Lenkijos Liaudies Respubliką. – A. A.)“.

KGB stengėsi diskredituoti Laisvės lygą VLIK'o akyse ir siekė, kad VLIK'o pinigai nebūtų panaudojami politinei veiklai finansuoti. Pavyzdžiu galėtų būti KGB 5-osios tarnybos archyvinio agento Lyro

veikla. 1989 m. šis agentas Čikagoje atsitiktinai susitiko ir kalbėjosi su VLIK'o pirminku K. Bobeliu. Tame pokalbyje agentas ypač neigiamai vertino Antano Terlecko veiklą, kuri, anot jo, „kenkia pertvarkai ir Lietuvos nepriklausomybės siekiui“. Tai buvo viena iš priemonių siekiant politiškai izoliuoti radikaliosios nusiteikusius politinių procesų Lietuvoje dalyvius. Norėta pabrėžti ne pažiūrų skirtingumą siekiant bendro tikslo, bet būtent vadinamąjį „kenkimą“. Agentas pasiūlė 50 tūkst. dolerių skirti vieno instituto kompiuterinei technikai tobulinti. Kai 1989 m. rugsėjo mėn. po agento ir KGB mjr. J. Jankūno susitikimo tai sužinojo KGB vadovybė, imta planuoti, kaip dalį VLIK'o lėšų atitraukti nuo politinės veiklos rėmimo. Bet jau buvo vėlu. Po 1990 m. kovo 11-osios situacija Lietuvoje vėl pasikeitė KGB nenaudai.

Radikalių metodų paieška. Ieškoti radikalių metodų paskatino M. Gorbačiovo paskelbta „perestrojka“ ir „viešumo“ politika, tarptautinės padėties švelnėjimas. Tam kruopščiai rengėsi ir vykstančius procesus anali-

zavo tik KGB. Iki tol KGB ne tik skatino, bet dažnai ir planavo okupuotos Lietuvos inteligentų keliones į JAV ir kitas šalis, kuriose buvo gausesnės lietuvių bendruomenės. Taip tikėtasi sudaryti teigiamą sovietinės Lietuvos įvaizdį, palenkti į savo pusę kitų šalių visuomenę ir nuo jos izoliuoti kovotojus dėl Lietuvos nepriklausomybės. Bet jau 1988 m. sausio pradžioje buvo konstatuota, kad atsirado naujos tendencijos toje lietuvių išeivijos dalyje, kuri neatsisakė bendravimo su okupuota Lietuva. KGB nuomone, „viešumo“ politika gali paskatinti su minėta išeivijos dalimi bendraujančius „negatyviai ir ambicingai nusiteikusius“ inteligentus pradėti reviduoti „Lietuvos istorinę praeitį ir valstybės politiką įvairiais socialistinės statybos metais“. Tai reiškė, jog bus prisiminta ir trėmimai, ir didelės tautos dalies sunaikinimas, ir budelių aukštėjimas. Baimė būti demaskuotiems kaip žudikų ir budelių palikimo saugotojams, tautų naikavimo organizatoriams visą laiką buvo labai reali grėsmė kagėbistams.

(Bus daugiau)

ATŠVĘSTA LIETUVIŲ FONDO SUKAKTIS!

Ilgai laukta Lietuvių Fondo 50 metų jubiliejinė sukaktis atšvęsta 2012 m. balandžio 14 d. Šventė prasidėjo šeštadienio rytą iškilmingu metiniu Lietuvių Fondo suvažiavimu, į kurį susirinko nemažas skaičius LF narių. Suvažiavimo salė buvo papuošta LF simboliška, vėliavomis, o prie stalų sėsti visus viliojo paruošti užkandžiai. Tarp suvažiavimo svečių buvo galima pamatyti buvusį LR prezidentą Valdą Adamkų, JAV ambasadorę Lietuvai Anne E. Derse, fondo steigėjus dr. Antaną Razmą, Sr. ir dr. Kazį Ambrozaitį, JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdy-

pasiekimais ir labai naudinga parama. Ambasadorė skatino gimnazistų stažuotes tarp Lietuvos ir JAV, tokie ryšiai, jos teigimu, suteikia jaunimui nepamainomą tarpautinę patirtį ir atveria duris ateities bendradarbiavimui.

Tarybos pirmininkas Rimantas Griškelis, šiais metais baigęs LF Tarybos pirmininkavimo kadenciją, savo atsisveikinimo žodyje sakė: „*Lietuvių Fondo logotipas rašo „Iš kartos į kartą“. Taigi mes esame ta karta, kuri privalo perduoti Lietuvių Fondą sekančiam kartai. Supraskime, kad ne tik Lietuvių Fondas, bet mūsų visos organizacijos, kiti fon-*

ilgametę paramą, be kurios ši svarbi institucija, **prižiūrinti ir sauganti Pasaulio lietuvių archyvinę medžiagą ateities kartoms**, negalėtų vykdyti savo veiklos. Marytė Utz pasveikino LF Jaunimo centro vadovybės vardu.

Suvažiavimo metu pranešimą apie LF investicijas perskaitė LF Investicijų patarėjai „Morgan Stanley-Smith Barney“ atstovai Paulius Majauskas ir George Cook. Metinius pranešimus skaitė LF Valdybos (dabartinis – Tarybos) pirmininkas Marius Kasniūnas, išdininkas Saulius Čyvas, Finansų komiteto pirmininkas Almis Kuolas, Pelnos skirstymo komisijos pirmininkas dr. Vytautas Narutis. Įstatų komisijos pirmininkas Dalius Vasys pristatė naują rezoliucij-

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SAJUNGOS VALDYBA

sveikina Sajungos Garbės narę, buvusią ilgametę Los Angeles skyriaus pirmininkę Rūtą Sakienę gimtadienio proga ir linki jai dar daug sveikų bei gražių metų.

Sajungos valdyba džiaugiasi, kad Los Angeles skyriaus valdyba, įvertindama Jūsų pilnai užtarnautus darbus, suteikė Jums skyriaus Garbės narės vardą.

Nuoširdžiausi Jums sveikinimai ir sėkmės linkėjimai!

Amerikos Lietuvių Tautinės Sajungos valdyba:

Petras Buchas

Vaclovas Mažeika

Jonas Variakojis

Irena Dirdienė

Jūratė Variakojienė

Dr. Antanas Razma, Jr., dr. Antanas Razma, Sr., dr. Kazys Ambrozaitis ir Ramunė Ambrozaitis-Frys. *Vytėnio Lietuvninko nuotr.*

bos pirmininką Vytautą Maciūną ir kitus garbingus svečius.

Nors raštiškų sveikinimų Fondui jubiliejaus proga gautas visas pluoštas, suvažiavimo metu LF valdybos pirmininkas Marius Kasniūnas perskaitė tik vieną, atsiųstą LR prezidentės Dalius Grybauskaitės: „*Per savo veiklos turiningus metus Lietuvių fondas tapo svariu Lietuvos kultūrą bei švietimą puoselėjančiu židiniu. Didelį dėmesį skirdami knygų leidybai, rūpindamiesi lietuviybės centrais, ugdydami jaunąją mūsų kartą, Jūs svariai prisidedate prie Lietuvos ateities kūrimo, padedate išsaugoti ir skleisti gimtosios kalbos, tradicijų ir papročių unikalumą.*”

LF pasveikino ir buvus LR prezidentas Valdas Adamkus, kuris įvertino Lietuvių Fondą kaip vieną reikšmingiausių lietuvių institucijų, puoselėjančių ir remiančių kultūrinę bei liuanistinę veiklą. Gražiai lietuviškai į susirinkusius prabilo JAV ambasadorė Lietuvai Anne E. Derse, džiaugdamasi dideliais LF

dai, visuomeninės institucijos bei veikla nepasieks gražaus rytojaus, jeigu neįsikiepsime jų svarbos mūsų jaunime.”

LF sveikino ir 50-ties metų jubiliejaus proga medalį įteikė dr. Augustinas Idzelis, Lituaniškos tyrimo ir studijų centro valdybos pirmininkas. Dr. Idzelis dėkojo LF už

ją, kuri leistų kitiems lietuvių pelno nesiekiantiems fondams per LF investuoti savo lėšas, pasinaudojant LF investavimo paslaugomis, nesuteikiant jokių kitų narystės teisių. Rezoliucija LF suvažiavimo priimta. LF suvažiavimas ateinančių trejų metų kadencijai išrinko penkis tarybos

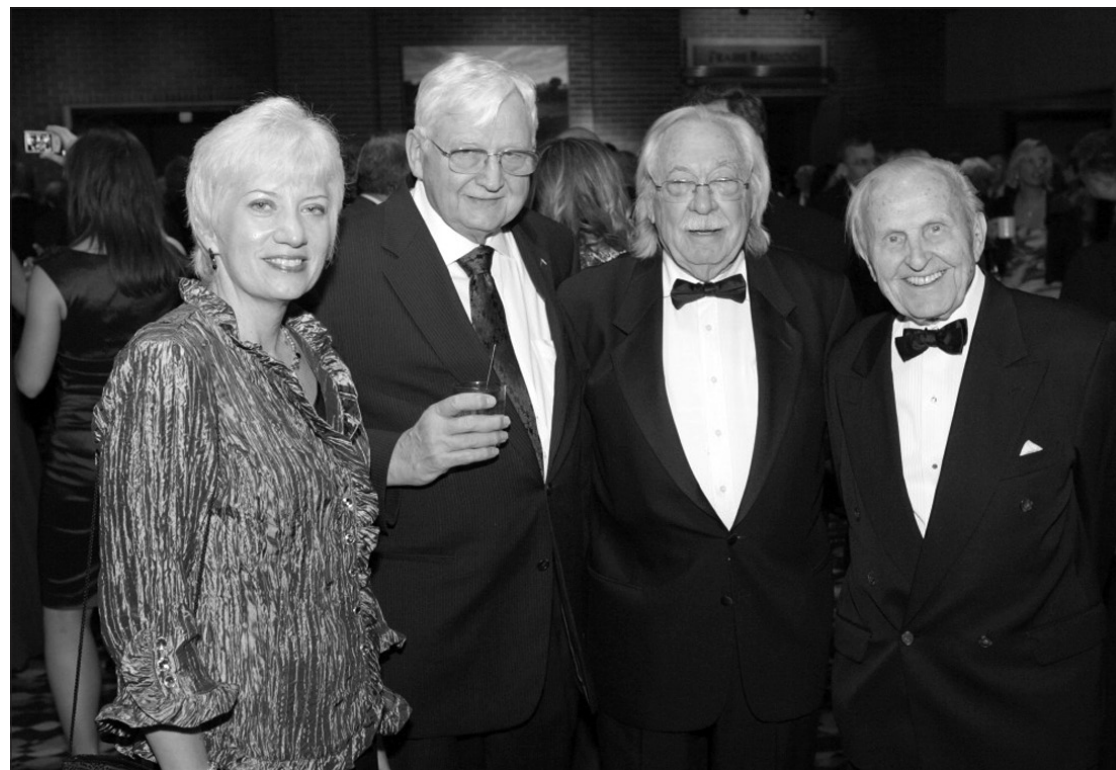
narius: Rimantą P. Griškelį, Marių Kasniūną, Audronę Pavilčiūtę Karalius, Almį Kuolą ir dr. Antaną G. Razmą, Jr. Iš viso šiuo metu yra 17 LF Tarybos narių. Taip pat išrinkti ir trys LF Kontrolės komisijos nariai: Gytis Petkus, Algis Rugienius ir Aušrelė Sakalaitė. Suvažiavimo metu buvo prisiminti mirę Lietuvių Fondo nariai, LF garbės komiteto narys dr. Kazys Ambrozaitis jiems atminti uždegė žvakę. Tarp mirusiųjų narių buvo paminėtas ir pagerbtas neseniai į Amžinybę išėjęs ilgametis Fondo darbuotojas ir stipri LF jėga a. a. Vytautas Kamantas.

Pabaigus suvažiavimą svečiai išskubėjo namo ruoš-

tis kitai LF jubiliejaus daliai – jubiliejiniam pokyliui. Į pokylį, kuris vyko The Hyatt Lodge, Oak Brook, IL, suvažiavo beveik 360 svečių. Kelią link viešbučio atvykstantiems rodė jūrų skautų ir skaučių būrelis. Atvykusieji turėjo progą pabendrauti su LF vadovybe bei svečiais iš Lietuvos, Kanados ir daugelio kitų JAV valstijų.

Gaila, kad pokylių salė negalėjo sutalpinti visų norinčiųjų dalyvauti, – sakė LF tarybos pirmininkas Rimantas Griškelis, pabrėždamas sėkmingą LF rytojų. Padėkojo pokylio ruošos komitetui, kurį sudarė pirmininkas dr. Raimundas Šilkaitis, nariai – Rita Kisieliene, Jūratė Mereckienė, dr. Antanas Razma, Jr., Rimantas Griškelis, Arvydas Tamulis ir Marius Kasniūnas. Dėkojo ir Sigitai Jasudas-Stankevičienei, The Hyatt Lodge renginių vadybininkei, kuri savo patarimais daug prisidėjo prie sklandžios vakaro programos eigos ir skanių vaišių.

Pokylyje lankėsi LR kultūros ministras Arūnas Gelūnas, kuris sveikino susirinkusius ir džiaugėsi galimybe dalyvauti šiame pokylyje. Ministro teigimu, nors visą dieną teko keliauti, skristi per Atlantą, atvykus ir pamačius tokią lietuvių gausą, jis vėl pasijuto lyg būtų Lietuvoje. LR Užsienio reikalų viceministras Evaldas Ignatavičius (Nukelta į 11 psl.)

LR ambasadorė Kanadai Gintė Damušytė, garbės konsulas Algis Zaporackas, garbės konsulas Stanley Balzekas, Jr. ir dr. Kazys Ambrozaitis Lietuvių Fondo pokylyje. *Vytėnio Lietuvninko nuotr.*

LIETUVA IR PASAULIS

NATO viršūnių susitikimo metu Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje teiks tik neatidėliotinas konsulinės paslaugas. Š.m. gegužės mėn. 20-21 dienomis Čikagoje vyks NATO viršūnių susitikimas. **Nuo gegužės mėn. 13 d. iki gegužės mėn. 24 d. Čikagos mieste bus ribojamas eismas, automobilių parkavimas bei patekimas į Čikagos centrą.** LR generalinis konsulas Čikagoje rekomenduoja susilaikyti nuo nebūtinų kelionių į miestą šiuo laikotarpiu. Gegužės mėn. 16-24 dienomis Generaliniame konsulate bus teikiama tik neatidėliotina konsulinė pagalba (Asmens grįžimo pažymėjimo išdavimas, konsulinės pagalbos teikimas nelaimės atvejais). Dėl įprastų konsulinių paslaugų (LR paso keitimo/išdavimo, vizų išdavimo, notarinių veiksnių atlikimo, civilinės būklės dokumentų pateikimo/apskaitymo, konsulinių pažymų išdavimo ir pan.) teikimo, piliečiams siūlome kreiptis į konsulatą iki gegužės mėn. 16 d. arba po gegužės mėn. 24 d.

Colorado valstijos (JAV) Aspen mieste steigiamas naujas Lietuvos konsulas, kuriam vadovauti paskirtas garbės konsulas Jonas Vytautas Prunskis. Konsulas Colorado valstijoje steigiamas siekiant plėsti Lietuvos garbės konsulų JAV tinklą, kuris užtikrintų deramą Lietuvos ekonominių, kultūrinių ir konsulinių interesų gynimą JAV. Naujojo garbės konsulo Colorado valstijoje būstinė bus Aspene - dažnai su Šveicarijos Davosu gretinamame JAV mieste, kuriame reguliariai rengiami įtakingų JAV ekonomistų, politikų ir kultūros atstovų susitikimai. J.V.Prunskis yra žymus medikas, intervencinio skausmo gydymo specialistas, aktyvus JAV lietuvių bendruomenės ir JAV verslo asociacijų narys. Jis tapo 18-uju Lietuvos garbės konsulu JAV. Konsulato Aspene adresas: 809 South Aspen St. #1, Aspen, CO 81611, USA. Telefonas 1-970-920-1785, faksas 1-847-381-2006.

LR Užsienio reikalų ministerijoje gegužės 11 dieną surengtose politinėse Lietuvos ir Omano konsultacijose užsienio reikalų viceministrė Asta Skaistgirytė Liauškienė pabrėžė plačias galimybes ir didžiulį potencialą bendradarbiauti verslo srityje ir pažymėjo, kad Omanas Lietuvos verslui galėtų tapti vartais į Persijos įlankos regiono šalių rinkas.

Evaldas Ignatavičius, LR Užsienio reikalų viceministras Brandenburgo ir Prūsijos istorijos namuose Potsdame gegužės 13 dieną atidarė fotografijos darbų parodą „Baltarusijos sinagogos - nykstančio kultūros paveldo vaizdai“. Paroda yra nuo 2006 m. nuosekliai vykdomo ilgalaikio kultūrinio projekto rezultatas. Nuotraukose užfiksuoti mažuose Baltarusijos miesteliuose išlikusių, tačiau sparčiai nykstančių litvakų sinagogų fragmentai.

Lietuvos ambasadoje Izraelyje gegužės 10 dieną pradėjo veikti Vizų informacinė sistema (VIS), kuri padės užtikrinti vieną Europos Sąjungos vizų išdavimo politiką, Šengeno erdvės saugumą ir efektyvią išorės sienų kontrolę. Ši sistema jau įdiegta Šengeno valstybių atstovybėse Šiaurės Afrikoje: Alžyre, Egipte, Libijoje, Mauritanijoje, Maroke ir Tunise. VIS informacijos keitimosi tarp Šengeno šalių duomenų bazė palengvins ir harmonizuos vizų išdavimo, išorės sienų kirtimo procedūras. Duomenų bazėje bus kaupiami Šengeno vizos prašytojų asmens duomenys, nuotraukos ir biometrinė pirštų atspaudų informacija. Kertant Šengeno erdvės išorės sieną, surinkti duomenys bus naudojami keliautojų tapatybei patikrinti. Ateityje VIS bus laipsniškai įdiegta visose Šengeno šalių atstovybėse ir pasienio punktuose.

Lietuvos gyventojai pirmąją Europoje pagal maistui ir drabužiams skiriamą išlaidų dalį, tačiau jie sąrašo gale pagal būstui, restoranams ir kultūrai skiriamas išlaidas, skelbia Eurostatas. Lietuviai 2008 metais maistui išleido 26.4 proc. viso išlaidų krepšelio, ir pagal šį rodiklį Lietuva buvo viena iš trijų Europos šalių, kuriose šis rodiklis buvo didesnis nei 20 proc., penktadienį 2010 metų Europos šalių duomenis paskelbė Europos Sąjungos statistikos tarnyba. Tyrimo naudoti 2008 metų Lietuvos duomenys. Daugiau nei lietuviai maistui išleido tik Rumunijos (29.1 proc.) ir Makedonijos (32.5 proc.) gyventojai. Europoje maistui vidutiniškai teko 12.9 proc. viso išlaidų krepšelio. Mažiausiai maistui išleido Vakarų Europos šalys, o pirmavo Liuksemburgas (9.2 proc.), Didžioji Britanija (9.4 proc.) ir Airija (9.8 proc.).

Lietuvoje išlaidų dalis būstui siekė 14.8 proc. - ji buvo viena iš keturių šalių, kur šis rodiklis nesiekė 20 procentų. Europoje šis rodiklis buvo 23.6 proc. Lietuvos gyventojų vartojimo krepšelis toliau pasidalijo transportui (16 proc.), drabužiams ir avalynei (7.7 proc.), poilsiui ir kultūrai (5.9 proc.), restoranams ir viešbučiams (2.8 proc.), būsto įrengimui (4.9 proc.). Pagal poilsiui ir kultūrai skiriamą išlaidų dalį Lietuva Europoje buvo sąrašo gale ir aplenkė tik rumunus ir makedoniečius, pagal išlaidų dalį restoranams ir viešbučiams - kartu su lenkais užėmė paskutinąją vietą Europoje. Tuo tarpu pagal išlaidas drabužiams ir avalynei Lietuva dalijosi pirmąją vietą Europoje kartu su italais. **LRT, ELTA, LR URM**

Gegužės 9 d. Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris Vilniuje akredituotiems NATO valstybių narių diplomatinio korpuso atstovams ir žiniasklaidai pristatė partijų vadovų pasirašytą Lietuvos parlamentinių partijų susitarimą dėl gynybos politikos 2012–2016 m. www.lrs.lt

SENATORIUS RAGINO DIDINTI SPAUDIMĄ BALTRUSIJAI, O LIETUVĄ IR EUROPA VADINO JAV ŠEIMA

Vilnius, gegužės 3 d. (ELTA). Lietuvoje viešintis JAV senatorius John McCain, dalyvaudamas susitikime su studentais, pareiškė, kad Valstijų ryšiai su Lietuva ir Europa yra tvirti. „Tikraja to žodžio prasme mes esame šeima. Ir mes niekada neapleisime savo šeimos“, – sakydamas kalbą studentams pažymėjo garsus politikas.

Į susitikimą su studentais senatorių atlydėjo JAV ambasadorė Lietuvoje Anne Derse, jame dalyvavo Vilniaus universiteto rektorius Benediktas Juodka ir prorektorius Rimantas Vaitkus.

„Galiu drąsiai pareikšti – mūsų sąjunga su Lietuva ir Europa yra neišardoma. Tai yra mūsų įsipareigojimas, kurį davė ne tik prezidentas bei Kongresas, bet ir visi amerikiečiai“, – sakė jis.

„A.Lukašenką reikia spausti“

Kalbėdamas apie padėtį Baltarusijoje jis pabrėžė, kad paskutiniajam Europos diktatoriui daromas spaudimas turi didėti.

„Aliksandras Lukašenka susiduria su dideliu spaudimu, daug didesniu nei anksčiau. JAV ir Europos Sąjunga turi stiprinti savo bendradarbiavimą, kartu spausti A. Lukašenką paleisti politinius kalinius. Mes nenurimsime, kol visi politiniai oponentai nebus išlaisvinti. Mes žinome jų vardus, mes žinome jų isto-

rijas, ir mes niekada nepamiršime“, – sakė jis.

Politikas minėjo, kad demokratijos padėtis Ukrainoje – vis dar nuvilianti. Jis paminėjo aukštą korupcijos lygį šioje šalyje ir paminėjo konkretų atvejį, kai šalies verslo ir politikos elito atžalos nukankino jauną merginą. „Ukrainos žmonės verti daugiau negu tai“, – pridūrė jis.

„Opozicija šioje šalyje yra triuškinama, opozicijos vadovai, tokie kaip Julija Tymošenko, yra persekiojami dėl politinių priežasčių. JAV ir visas pasaulis yra susirūpinę. Neseniai išplatintos nuotraukos, kuriose užfiksuotos mėlynės ant J.Tymošenkos kūno, kelia klausimų, kokiomis sąlygomis laikomi kaliniai ir ar teisėsaugos pareigūnai nepiktnaudžiauja“, – sakė jis.

J.McCain taip pat pridėjo, kad Europa – tai vertybių bendruomenė, ir kol Ukrainoje vyksta tokie dalykai, Ukraina negali suartėti su Europa. Tačiau tuo pat metu jis pabrėžė, kad JAV laikosi pozicijos, kad turi būti stiprinami Ukrainos ir ES ryšiai, ypač ekonominiai.

JAV senatorius savo kalboje teigiamai atsiliepė apie Gruziją, kuri, jo žodžiais, sugebėjo žengti didelį žingsnį pirmyn kovodama su korupcija.

Dėl V.Putin turi įtarimų

J.McCain teigė, kad šiuo metu daug diskutuojama,

kažką darys gegužės 7 dieną į Rusijos prezidento postą sugrįšiantis Vladimir Putin. „Aš abejoju, kad kas nors iš tiesų tai žino. Tačiau turiu rimtų įtarimų, kurie pagrįsti praeities patyrimu“, – sakė jis.

Jis teigė, kad V.Putin grįžta prie šalies vairo tokiu metu, kai Rusijoje jau pakvėpė permainingomis.

„Per paskutinius ketverius metus daug kas pasikeitė – tiek Rusijoje, tiek visame pasaulyje“, – dėstė jis. Ir pridūrė tikintis, kad lengviau šioje šalyje atsikvėps opozicija.

Sirijos žmonės turi kovoti

Atsakydamas į vieno studento klausimą, kaip vertina padėtį Sirijoje, jis pabrėžė, kad šalies kariuomenė yra apmokyta žudyti, kankinti ir prievartauti.

„Aukų – 10 tūkstančių, daug tūkstančių sužeistųjų. Esu sutikęs daug jaunų žmonių, kurie buvo sužeisti, merginą, kuri buvo išprievartauta, girdėjau jaunų žmonių, kurie buvo nužudyti gatvėse, istorijas. Tokia padėtis yra nepriimtina“, – kalbėjo jis.

Senatoriaus žodžiais, tai, ko dabar reikia Sirijai – tai prieglobstis, kur ji galėtų gydyti sužeistuosius ir, žinoma, ginklai, kad būtų galima kovoti.

„Labai tikiuosi, kad greitai galėsime sudaryti šiems žmonėms galimybę save apginti“, – sakė jis.

LIETUVOS PREZIDENTEI PATIKO J.TYMOŠENKO NUOTAIKA

Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė buvo patenkinta susitikimu gegužės 11 d. su Ukrainos ekspremjerė Julija Tymošenko, kuri šiuo metu gydoma Charkovo centrinėje klinikinėje ligoninėje.

„J. Tymošenko būklė gera, jeigu turėsime omenyje, kad ji 22 dienas badavo. Jos nuotaika pozityvi, optimis-

tiška. Ji niekuo nesiskundė, priešingai - ji patenkinta, kad daktarai ja rūpinasi rimtai, kad šalia yra geras vokiečių daktaras. Ji sakė, kad pasitiki šia ligonine“, - žurnalistams sakė D.Grybauskaitė, išėjusi iš ligoninės.

Lietuvos prezidentė taip pat pažymėjo, kad jos pokalbis su J. Tymošenko gydan-

čiu gydytoju Lutz Harmsu paliko mažiau optimistišką įspūdį.

Lietuvos prezidentė taip pat sakė, kad pusė jos pokalbio su J. Tymošenko buvo apie Ukrainos ateitį.

Pasak Lietuvos prezidentės, ji ketina aptarti Ukrainos integracijos į Europą perspektyvą susitikime su prezidentu Viktor Janukovyč Kijeve. **ELTA**

KULTŪROS KRONIKA

Maestro Virgilijus Noreika.

Luko Balandžio nuotr.

„GARBINGAI ATSIŠVEIKINSIU SU DIDŽIOSIOMIS LIETUVOS SCENOMIS”

Vienas garsiausių Lietuvos dainininkų, maestro Virgilijus Noreika ketvirtadienį pranešė nusprendęs garbingai atsisveikinti su didžiausiomis Lietuvos scenomis. Minėdamas 55 metų karjeros sukaktį ir 77 metų gimtadienį, operos grandas šiemet su visais gerbėjais susitiks grandioziniuose koncertuose didžiausiose Lietuvos arenose.

„Kodėl nusprendžiau atsisveikinti dabar? Todėl kad dabar dar galiu šį bei tą padainuoti. Manau, kad dar užteks jėgų garbingai atsisveikinti su mylima publika didžiausiose Lietuvos scenose. Tačiau vėliau, jei balsas leis, tikrai neatsisakysiu dainuoti Šilutėje ar Joniškėje, nedidelėse salybose”.

Per savo karjerą sudainavęs per 800 solinių koncertų, atlikęs vaidmenis 45 operose ir išugdęs per 40 mokinių, V.Noreika ryžosi sumažinti veiklų skaičių ir leisti sau pailsėti.

„Koncertiniu turu „Ačiū už meilę” kardinaliai koncertinės veiklos nenukertu, atsisveikinu tik su didžiosiomis scenomis, nebedainuosiu operų, koncertų su dideliais orkestrais. Bet kol balsas netraška, o man pavyksta scenoje pasakyti teksto mintį, aš dar dainuosiu, – tikino maestro. – Artisto gyvenime yra labai daug etapų etapėlių, dabar pabaigsiu dar vieną etapą. Dainavimas yra valia, susikauptimas, protavimas. Dainininku tiesiog reikia gimti.”

V.Noreikos žmona Loreta Bartusevičiūtė, visada lydinti savo vyrą į koncertus, neslėpė ramybės ir džiaugsmo.

„Apsidžiaugiau, kad organizuojami tokie dideli gražūs koncertai, nes manau, kad pats laikas Virgilijui su kitais draugais sudainuoti didelėse scenose. Nors jo balsas vis dar skamba gerai, reikia mažinti darbo krūvį ir save pasaugoti, – rūpestingai kalbėjo atsidavusi solisto su-

tuoktinė. – Jis labai myli publiką, operą, sceną – ar dainuoja Lietuvoje, ar užsienyje. Jis tuo gyvena – tai yra jo pašaukimas. Iki šiol jaučiu, kad jis yra pilnas jėgų ir su didele energija ruošiasi naujiems projektams.”

Žinoma, moteris prisipažino, kad tiek ji, tiek jūdvių sūnus stengiasi kuo dažniau būti koncertuose – V.Noreikai svarbu salėje matyti artimuosius, gimines.

„Stengiuosi atsargiai dainuoti, kai žmona salėje – ji labai pavydi, – pašmaikštavo maestro, netrukus šiek tiek surimtėjęs. – Mes vienas kitą mylime ir man ji reikalinga salėje. Esu dėkingas savo tėveliams, už tai, kad mane prižiūrėjo, išleido į mokslus, o taip pat **esu dėkingas savo žmonai Loretai, kuri saugoja mane, kad galėčiau dainuoti jau 30 metų.** Priešingai nei galima būtų pagalvoti, po skyrybų aš dvejus metus gyvenau viengungis ir tik po to sutikau Loreta. Mūsų bendras draugavimas užtruko du mėnesius. Ji visą gyvenimą mokėjo mane palikti ramybėje, kada to reikėdavo, ir neaiškindavo italų dainavimo mokyklos pranašumų – ji jautė, kada reikia patylėti, susikaupti, kada padaryti inhaliacijas”, – švelniu žvilgsniu žiūrėdamas į mylimą moterį, dėkojo garsusis dainininkas.

V.Noreika žadėjo ir toliau dėstyti Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje – net pasiimti daugiau mokinių.

„Šiuo metu aš ir vadovauju katedrai, ir dėstau, tačiau planuoju vadovavimą perleisti jaunesniam, o pats geriau paimsiu daugiau mokinių – jie man vis skambina ir prašo susitikti prasidainuoti, – šypsojosi maestro, prisimindamas ir savo pirmąjį mokytoją Antaną Norvaišą, o taip pat didelę įtaką padariusį Kiprą Petrauską.

„Pagrindinis pedagogo tiks-

las – ištraukti dainininko individualumą, jo balso grožį, kuris dažnai jau būna sugadintas ar pasislėpęs. Mano tikslas – išauginti individualybę”, – aiškino mokinių gerbiamas mokytojas.

Prieš pusantrų metų V.Noreika pradėjo mokyti ir M.K.Čiurlionio menų gimnazijoje.

„Man ten labai patinka – visi vaikai laukia prie durų, nepraleidžia nei vienos pamokos – ten aš pailsiu”, – nuoširdžiai tikino dainininkas.

Vienas garsiausių visų laikų Lietuvos tenorų svajoto galėsiantis daugiau laiko skirti žvejybai, kurią taip mėgsta.

„Visi padorūs dainininkai mėgsta žvejoti – nes žuvis tyli. O dainininkui prieš koncertą negalima ne tik kalbėti, bet ir klausytis – balso klostės net klausant garsų dirba. Žvejyboje žuvis tavęs nekalbina, tu jos – ir abiems ramu”, – šiltai juokėsi profesorius.

V.Noreikos atsisveikinimo turo „Ačiū už meilę” koncertai vyks didžiausiose Lietuvos miestų arenose – Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Alytuje. Koncertuose skambės įvairių stilių ir žanrų muzikos kūrinių skirtingomis kalbomis.

„Aš labai dėkingas, kad šiuose koncertuose man talkinti sutiko nepaprastai puikūs Lietuvos tenorai – Edmundas Seilius, Vaidas Vyšniauskas ir Merūnas Vitulskis. Vaidas Vyšniauskas – mano mokinys. Edmundą Seilių konsultavau, kaip atskleisti vokalo paslaptis. Dar ir dabar mano mokiniu yra jaunas talentas Merūnas. Koncerte taip pat dalyvaus styginiais sustiprintas orkestras „Trimitas”, vadovaujamas Ugniaus Vaiginio”, – į atsisveikinimo turą, įvyksiantį rudenį, visus savo gerbėjus kvietė dainininkas.

A. Domeikaitė, 15min.lt

Vilniaus festivalis Lietuvos publiką šiemet kviečia į 7 koncertus. Birželio 1-8 dienomis sostinėje rengiamas šešiolikštasis Vilniaus festivalis. Jo programoje bus septyni įvairaus žanro koncertai – nuo JAV šiuolaikinės šokio panoramos iki orkestro muzikos vakarų, nuo klasikos iki italų kompozitoriaus Enio Morricone naujų kūrinių. Festivalio meno vadovas yra Gintautas Kėvišas.

Festivalis prasidės Operos ir baletu teatre su šiuolaikinio šokio trupe iš JAV „Ailey II”. Jų programą sudaro garsiausių Amerikos choreografų kompozicijos. Tik šiemet šiai grupei pavyko gauti lėšų atvykti į Lietuvą. Tai jaunų afroamerikiečių šokėjų pasirodymas.

Rusijos P. Čaikovskio simfoninis orkestras birželio 2 d. Filharmonijos salėje gros pirmąjį šio kompozitoriaus koncertą – skambins Mūza Rubackytė. Taip pat ir simfoniją „Manfredas”, kurio Čaikovskis išpažino savo komplikotą asmeninį gyvenimą. Tai vienas seniausių Rusijos orkestrų, įsteigtas 1930 m.

Lietuvos kamerinis orkestras su Sergėjumi Krylovu ir fl-eitininku Massimo Mercelli iš Italijos atliks šiam festivaliui parengtą programą, kurioje bus E. Morricone naujo kūrinių pasaulinė premjera.

„**Venance fortunat**” iš Prancūzijos – puikus grigališkojo choralo vokalinis ansamblis atliks kūrinius iš senųjų rankraščių.

Almis Švilpa atvyks iš Vokietijos, kuris garsėja vaidmenimis Richard Wagner operose. Festivalyje atsiskleis visas boso grožis – solistas persikūnys į šešių operų autorių herojus ir dar atliks Dmitrijaus Šostakovičiaus siuitą „Michelangelo Buonarroti sonetai”.

Festivalis bus baigiamas su violončelininku Miša Maiskiu, kuris su Lietuvos simfoniniu orkestru ir dirigentu Robertu Šerveniku atliks Šostakovičiaus 1-ąją koncertą violončelei ir orkestrui. Pabaigai bus atlikta Johannes Brahms trečioji simfonija.

Vilniaus festivalio rengėjai yra pateikę užsakymą kompozitoriui Tomui Kutavičiui sukurti Koncertą fortepionui ir orkestrui, tačiau kūrinys dar ne gautas.

Operos primadona Irena Milkevičiūtė, kuriai Dievas nepagalėjo balso, atšventė 65 metų jubiliejų. Operos ir baletu teatras savo primadonai skyrė spektaklį – Wagnerio operą „Valkiriją”, kurioje jai skirta Brunhildos partija. Sukaktuvininkė dabar taria: „Man nė į galvą negalėjo ateiti, jog kada nors dainuosiu „Metropolitan” ir „La Scalos” operose. Netgi, kad Lietuvoje būsiu žinoma ir mylima”. Paklausta, ko dabar dar norėtų, ištarė: „**Prašyčiau meilės mūsų žemei.** Kad žmonės visada prisimintų, jog jie – žmonės ir nekenktų jai, neardyty jos. Visi būtų laimingesni. Matydamas tai ir pats būni kitoks, gali normaliai dirbti ir tiesiog džiaugtis gyvenimu. Dėkoju už tai, kas buvo, džiaugiuosi tuo, ką turėjau.” *Ad multos annos* operos primadonai!

Gegužės 13 d., sekmadienio vakarą Vilniuje, Nacionalinės dailės galerijoje, prasidėjo 48-asis tarptautinis festivalis „Poezijos pavasaris 2012”. Penkiolika dienų trukšiantis festivalis šįmet daugiau dėmesio žada skirti ne tik eilėraščių skaitymui ir klausymui, bet ir pokalbiams apie poeziją. Šių metų „Poezijos pavasario” laureatu paskelbtas 52 metų poetas **Eugenijus Ališanka**. Jam garbingiausias poetinis apdovanojimas skirtas už Lietuvos rašytojų sąjungos leidyklos išleistą eilėraščių knygą „Jeigu”. Dionizo Poškos premija po mirties skirta poetui Valdemarui Kukului, Salomėjos Nėries apdovanojimas – Gintautui Dabrišiui, Zigmo Gėlės – Ilzei Butkutei. Prizas už poeziją vaikams atiteks Vladui Braziūnui, apdovanojimas už užsienio poezijos vertimą į lietuvių kalbą – Gintarui Patackui, už lietuvių poezijos vertimą į kitas kalbas – Georgijui Jefremovui, už eseistiką – Kornelijui Plateliui, o už literatūrologiją – Daliai Mitaitei. Dar kelių premijų laureatai paašiks festivalio metu. Festivalio metu ne tik visoje Lietuvoje, bet ir užsienyje – Airijoje, Šveicarijoje, Lenkijoje, Rusijoje – įvyks 124 renginiai, 35 iš jų – Vilniuje.

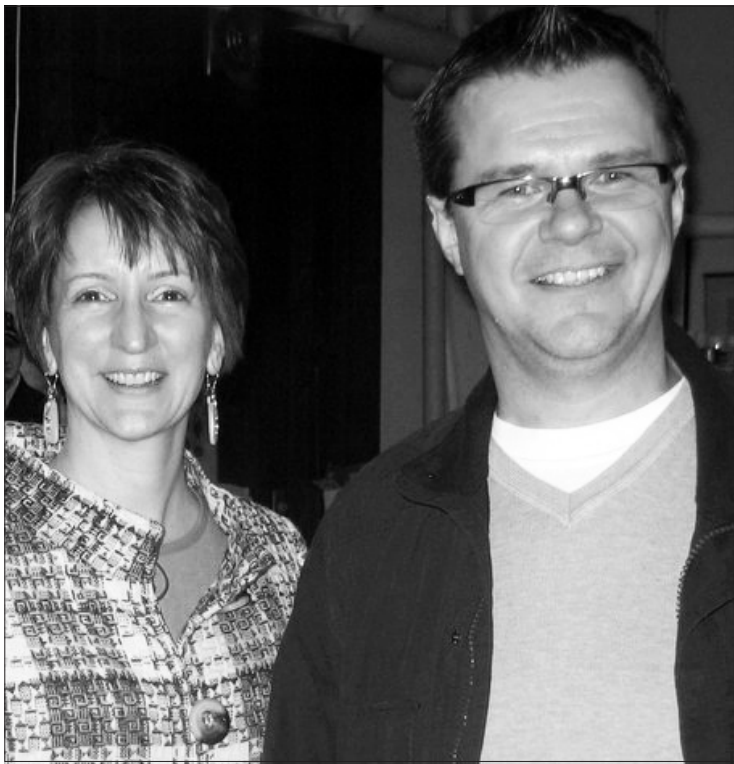
Operos primadona Irena Milkevičiūtė

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

	METAMS - \$55.
	PUSEI METŲ - \$40.
	PIRMA KLAUSE - \$78.
	ORO PAŠTU UŽSIENI METAMS - \$130.00

KAI ŠOKĖJAI ŠOKA SU ŠYPSENA

Pokalbis su XIV Tautinių šokių šventės Bostone meno vadovais Vida Brazaityte ir Romu Jonušoniu

XIV Tautinių šokių šventės meno vadovai Vida Brazaitytė ir Romas Jonušonis.

Romo Šležo nuotr.

Prieš žiūrovų akis atsiskleidžia spalvų ir judesių margumynas, besikeičiantis kaip kaleidoskopas iš vieno rašto į kitą, besisukantis greitesniu ar lėtesniu tempu, apimantis platų planą ir smulkesnes detales, jaudinantis savo energija ir grožiu. Toks, be abejo, bus spektaklio bendras įspūdis, kuri patirsime š.m. liepos mėn. 1 d. Bostone XIV Tautinių šokių šventės meninės programos metu.

Tokio didžiulio masto šventei surengti reikia daugybės pajėgų. JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės globoja Tautinių šokių šventes nuo pačios pirmosios, kuri įvyko 1957 m. Čikagoje. Bostono šventės ruošimu rūpinasi organizacinis komitetas, kuriam vadovauja Marius Žiaugra. O dėmesio centre, žinoma, yra meninė programa, kuriai sukurti reikia ypatingų pastangų. Š. m. kovo 23-25 d. Bostone lankėsi XIV Tautinių šokių šventės meno vadovai Vida Brazaitytė ir Romas Jonušonis. Su jais ir kalbėjome apie tai, kas jau padaryta ir kiek dar prieš akis liko darbo baigiant kurti šventės programą.

Norėtumėme daugiau apie Jus sužinoti. Kokie keliai Jus atvedė į šias atsakingas pareigas?

Vida Brazaitytė: Augdama Čikagoje, lankiau Kristijono Donelaičio Aukštesniąją liuanistinę mokyklą, kur ir pradėjau šokti tautinius šokius. Ją baigusi, jau paauglė, pajutau norą toliau dalyvauti tautiniuose šokiuose. Tuomet ir perėjau į „Grandj“. Tai buvo prieš 30 metų. Po kiek laiko grupės vadovė Violeta Fabianovich pakvietė mane būti šokių mokytoja. Dirbau iš pradžių su vaikų grupe, vėliau su vyres-

niais, o dabar su pagyvenusių šokėjų rateliu. Mokytojuju jau 17 metų.

Romas Jonušonis: Esu punskietis, gimęs Lenkijoje. Aš irgi pradėjau šokti dar būdamas mažas vaikas, kai mama mane nuvedė į tautinių šokių grupės repeticiją. Taip ir eidavau, kartais su ašarom. Bet kai baigiau vidurinę mokyklą, mane kažkas traukė stoti į Klaipėdos muzikos akademijos choreografijos skyrių, kurį ir baigiau. Teko dirbti Lietuvoje, taip pat ir Punsko lietuvių kultūros namuose. Paskui atvažiavau į Kanadą. 1995 m. pradėjau dirbti su Toronto „Gintaro“ grupe, vadovė Ritos Karasiejienės padėjėju, o paskutiniuosius septynerius metus esu grupės vadovas.

Kaip ir kuomet prasidėjo XIV Tautinių šokių šventės meno programos planavimas?

V.B.: Lietuvių tautinių šokių institutas aktyviai prisideda prie išeivijos tautinių šokių švenčių rengimo ir atsako už šventės meninę programą. Tam tikslui institutas pasikviečia šventės vyriausią meno vadovą. Praėjus kai kuriam laikui po paskutiniuosios šventės, kuri įvyko Los Angeles, institutas pasikvietė į šią šventę du meno vadovus, mane ir Romą. Nuo to ir viskas prasidėjo.

R.J.: Kai jau buvome paskirti meno vadovais, pradėjome galvoti apie šventės tematiką. Pagal tai renkami šokiai, kurie bus atliekami, pagal tai statomas scenarijus.

Kokią temą Jūs pasirinkote XIV Tautinių šokių šventės meno programai?

R.J.: Tema yra lietuvių žemdirbio santykis su žeme,

su gamta įvairiais metų laikais – nuo pavasario, kai išgena pirmuosius galvijus į laukus ganytis, kai sėja javus, vasarą, kai pjauna šieną, ir vėliau, kai jau nuima derlių, iškepa pirmąjį duonos kepalą. Pavasarį žemdirbys kreipiasi į žemę, ją bučiuoja, prašo jos keltis. Vasarą jis švenčia Jonines, Žolines. Pabrėžiame lietuvių tautosaką, papročius.

Kaip sudarėte meninės programos šokių repertuarą?

V.B.: Aišku, ieškojome šokių, kurie atitiktų tą temą, atsižvelgdami į šokėjų amžių ir kiek norėtumėme programoje turėti atskirų šokių vaikams, jauniems, studentams, suaugusiems ir pagyvenusiems šokėjams. Tuo pačiu metu, norėjome įtraukti ir naujų choreografų darbus, kurie dar niekur nebuvo atlikti. Kartais rinkomė šokius iš studentų diplominių darbų.

R.J.: Iš 25 atliekamų šokių gal trečdalis išeivijoje bus matomi pirmą kartą. O jei jie jau ir buvo matyti Lietuvoje, tai tik ne tokiu mastu, ne tokioje didžiulėje aikštėje. Dalį šokių sudaro išeivijos choreografų kūryba, kuri mums daugiau pažįstama. Tokiu būdu mes parodome pagarbą jiems.

V.B.: Išeivijos tautinių šokių šventėse dalyvauju nuo 1984 m. Daugiausia būdavo „Aukso fondo“ [populiaraus klasikinio repertuaro] šokiai kaip „Malūnas“, „Sadutė“, „Blezingėlė“ ir pan. Šioje šventėje žiūrovai matys tikrą šokių įvairovę.

O po repertuaro sudarymo, koks kitas žingsnis kuriant šventės meninę programą?

R.J.: Tai būtų tautinių šokių mokytojų kursai Dainavoje, Michigan valstijoje. Jie vyko praėjusių metų rugpjūčio mėnesį. Vienos savaitės kursai yra kaip įvadas į Tautinių šokių šventę. Kursuose dalyviams pristatomas scenarijus, mokomas repertuaras, išdalinami šokių aprašymai, kita mokojo medžiaga. Paskutiniuose kursuose dalyvavo ir dr. Vidmantas Mačiulskis, kuris atvyko iš Lietuvos. XIV Tautinių šokių šventėje bus atliekama keletas jo sukurtų šokių. Be visų kitų šokių esančių šventės repertuare kursų dalyviai turėjo progos išmokti Vidmanto sukurtus šokius. Jis taip pat mokė liaudies šokių pagrindų.

Po kursų mokytojai grįžta į savo vietoves mokinti savo grupių, o meno vadovai?

R.J.: Tada vyksta pačios šventės meninės programos detalus planavimas. Sporto arenos aikštė, kur vyks šven-

tė, padalinama į kvadratus. Kiekviena tautinių šokių grupė šoka savo kvadratuose. Sudaromi brėžiniai. Savaime aišku, ne vien tik meno vadovai tą darbą atlieka. Mums į pagalbą atėjo trijų asmenų kūrybinė grupė: Vaida Indriliūnienė, Vitalija Ivinskienė ir Gintaras Grinkevičius. Pasidaliname darbais, kvadratais, brėžinių darymu.

Mums bekalbant, atėjo Gintaras Grinkevičius, kuris į Bostoną atvyko su meno vadovais. Jį pakvietėm prisijungti prie pokalbio.

Gintarai, priklausote meno vadovų pagalbinei kūrybinei komandai. Koks Jūsų pasiruošimas?

G.G.: Baigiau Klaipėdos universiteto choreografijos katedrą, tikriausiai daug anksčiau už Romą. Dirbau Mžeikiuose su vaikų tautinių šokių ansambliu. 1994 m., man atvykus į Čikagą, Violetos Fabianovich buvau pakviestas dirbti „Grandyje“.

Papasakokite apie kūrybinės grupės darbus ir rūpesčius.

G.G.: Pakviesti Romo ir Vidos, nuo pat pirmos dienos dirbame su įkarščiu. Vaida, mūsų kolegė, yra choreografė baigusi tą pačią mokyklą. Vitalija, kurios šokis netgi bus šokamas šventėje, vėliau prisijungė. Ir taip visi kartu kibom į darbą.

V.B.: Dirbame norėdami sukurti kuo gražesnę bendrą vaizdą, išraižydami šokėjų ratelius, persipinimus, raštus. Ir visa tai reikia realizuoti didžiulėje aikštėje su mase šokėjų – jų bus daugiau kaip 1,800.

G.G.: Turėsime tik vieną repeticiją arenos aikštėje, o jau kitą dieną yra pati šventė. Per tą dieną reikia padaryti kažkokį stebuklą – suvesti atskiras grupes į darnų vienetą. Bet neturime abejonės, kad rezultatas žiūrovus žavės.

Kalbant apie areną, ši savaitgalį lankotės Bostone su tikslu apžiūrėti Agganis areną, kurioje vyks šventė.

R.J.: Taip, dabar ypatingą dėmesį skiriame šventės

salei ir techniniams darbams. Organizacinis komitetas mus supažindino su arenos personalu, profesionalais, su kuriais aptarėme įvairius šventės techninius reikalavimus, kaip pavyzdžiui, apšvietimą, muzikos ir garso tvarkymą. Pagal meno vadovų nurodymus tai turi būti suderinta su atliekamais šokiais, įėjimais, išėjimais. Reikia įgarsinti kalbėtojus, pranešėjus. Muzika bus grojama ne tik iš įrašų, bet grieš ir kapela. **Į Tautinių šokių šventę atvyksta Vilniaus universiteto ansamblis, kurio muzikantai savais instrumentais gros kelių šokių metu.**

V.B.: Ši savaitgalį susitikome su Bill Kenney, techniniu vadovu, kuris bus atsakingas už visą apšvietimo ir įgarsinimo darbą. Žmogus turi daug patirties, yra dirbęs su gerai žinomais atlikėjais įvairiuose koncertuose ir programose, kurios vyko šioje arenoje. Esame juo labai patenkinti.

R.J.: Taip pat esame labai patenkinti arena, kurioje šventė vyks. Nuo pat pirmo karto, kai joje lankėmės prieš pusantrų metų, ji mums labai patiko. Nors joje telpa 6,000 žiūrovų, erdvė yra jauki ir šilta ir, žinoma, tenkina visus kitus mūsų reikalavimus.

Užbaigdami pokalbį, ar norėtumėte dar ką pasakyti skaitytojams?

R.J.: Kviečiame visus atvykti į šokių šventę ir įvertinti ne tik meno vadovų ir kūrybinės grupės pastangas, bet ir organizacinio komiteto, visų bostoniškių darbą. Kai žiūrovas mato šokėjus aikštėje šokančius su šypsena, tai reiškia, kad užkulisuose viskas vyksta sklandžiai. Prie šventės pasisekimo prisideda visa eilė žmonių.

V.B.: O visus mus sieja meilė tautiniams šokiams ir noras puoselėti šį liaudies meną. Savaime aišku, jauniui patinka šokti, jiems yra proga susitikti. Tos draugystės dažnai išlieka visam gyvenimui, jos padeda mums išlaikyti lietuvių išieivijoje.

G.G.: Taigi, laukiame visų (Nukelta į 11 psl.)

XIV Lietuvių Tautinių Šokių Šventė

BOSTON   LIEPOS 1 D.

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ *sekm., liepos 1 d., 2 v.p.p.*
 Agganis Arena, 925 Commonwealth Ave., Boston
Bilietai perkami, nurodant "XIV Lithuanian Folk Dance Festival"
www.agganisarena.com • Ticketmaster tel. 800-745-3000

ŠVENTĖS RENGINIAI IR BANKETAS *penkt. VI.29 - sekm. VII.1*
 Sheraton Boston Hotel, 39 Dalton St., Boston
Bilietus raginame užsisakyti kuo greičiau per šventės svetainę!
 Galite kreiptis tel. 781-784-8491

Dėl platesnės informacijos aplankykite www.sokiusvente2012.org

RENGINIŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 10 d., sekmadienį, 2 v.p.p., Cleveland Institute of Music, Kulas Hall, vyks **Trijų chorų koncertas** (Chicagos – „Dainava“, Clevelando – „Exultate“, Toronto – „Volungė“). *Trijų chorų inf.*

BIRŽELIO 17 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Baisiojo birželio minėjimas - ekumeninės pamaldos už nuo Sovietų režimo žuvusius ir nukentėjusius lietuvius, latvius ir estus latvių bažnyčioje, Andrews ir Detroit Ave. (West 152-a gatvė). Lakewood, OH. Rengia Clevelando Baltiečių komitetas.

KEISTAS SUSIRINKIMAS

Šv. Kazimiero parapijos biuletenyje buvo skelbta, kad Cleveland, Ohio, Lietuvių bendruomenės skyriaus metinis susirinkimas įvyks balandžio 29 d. parapijos konferencijų kambaryje. Į jį buvo kviečiami visi. Tačiau dėl nežinomų priežasčių, jis įvyko parapijos svetainėje, pasibaigus ten vykusi kitos organizacijos lėšų telkimo renginiui.

Susirinkimą pradėjo 12:01 v. p.p. Clevelando LB skyriaus pirm. Algis Gudėnas. Jis pranešė, kad skyriaus narių skaičius sumažėjo, kad yra sunku pritraukti naujų, kartu prašydamas patarimų kaip šią problemą išspręsti. Jis taip pat apžvelgė praėitų metų skyriaus veiklą bei atsiekimus, primindamas, kad dabartinė skyriaus valdyba liks dirbti ir toliau, tačiau neaišku ar įvyks valdybos pertvarka. Pirmininkas taip pat priminė JAV LB tarybų rinkimus ir patiekė Ohio valstijoje kandidatuojančių pavardes. Pažymėtina, kad praėitų metų protokolas nebuvo formaliai skaitomas. Nebuvo ir revizijos komiteto pranešimo.

Maloniai nuteikė, kad Cleveland LB skyriaus išdinininkas Vincas Taraška kiekvienam stalui davė atitinkamą skaičių „JAV LB Clevelando apylinkės išdo ataskaitų“, nurodančių apylinkės finansinį stovį nuo 2011.5.1. iki 2012.3.31. šią ataskaitą jis pat atidžiai ir perskaitė. Džiugina, kad 2012.3.31. skyriaus kasoje buvo \$11,523.59. Po išdinininko pranešimo jokių klausimų nebuvo.

Nebuvo ir lietuvių radijo programos „Šiaurinis krantas“ bei lituanistinės nokyklos

pranešimų. Tai keista, nes šios organizacijos yra įvairiais būdais lietuvių bendruomenės remiamos, įskaitant ir finansinę paramą. Šių organizacijų atstovų nedalyvavimas susirinkime su atitinkamais pranešimais nepateisinamas, nemalonus ir nemandagus elgesys. Ypač kiek tai liečia „Šiaurinį krantą“, nes pagal Cleveland, Ohio LB skyriaus valdybą, ši radijo programa yra jos dalis.

Pagal susirinkimo darbotvarkę, sekė pasisakymai ir siūlymai, kurie, dėl įvairių priežasčių buvo nevykusi mišrainė. Clevelando pensininkų klubo pirmininkė Aušra Babickienė visus pakvietė atvykti į klubo „Sing along“, o dr. Viktoras Stankus pakartojo ankstesnį pirmininko Algio Gudėno pranešimą. Dalia Puškorienė kalbėjo apie būsimus tarybos rinkimus (aut. pastaba – rinkimai vyks gegužės 1-15 d.d.), tiksliai apžvelgė LB tarybos kandidatus Ohio valstijoje, ragindama visus susirinkimo dalyvius balsuoti. Ji taip pat padarė staigmeną, pareikšdama, kad „už mane nebūtina balsuoti“. Kilo klausimas, kodėl ji kandidatuoja? Gal tai buvo tik nesulaikoma išsprūdė žodžiai? Irena Švarcaitė-Delvigis siūlė, kad ateityje Lietuvos nepriklausomybės šventė Cleveland, Ohio, būtų švenčiama sekmadieniais, tuoj po šv. Mišių (aut. pastaba – šis klausimas jau buvo pareikštas Cleveland, LB skyriui 2011 m. lapkričio mėn. 15 d. „Dirvos“ laidoje)... Susirinkimas baigėsi be didelių „iškilnių“, mažai ką paaiškinęs.

Algirdas V. Matulionis

(Atkelta iš 7 psl.)

ATŠVĘSTA LIETUVIŲ...

paskaitė LR URM ministro Audroniaus Ažubalio sveikinimą. Pokylio svečius ir šeiminkus sveikino ir LR ambasadorius JAV ir Meksikai Žygimantas Pavilionis.

Tarti žodį buvo pakviestas Fondo kūrėjas dr. Antanas Razma, Sr. Jo balse buvo galima pajusti susijaudinimą ir nuoširdų džiaugsmą, kad Fondas pateisino viltis ir atnešė gražių vaisių. Jis ir dr. Kazys Ambrozaitis, abu fondo pradininkai, buvo pagerbti ir apjuosti su jų vardais išaustomis tautinėmis juostomis.

Pokylyje be LR ambasadoriaus Žygimanto Pavilionio, taip pat dalyvavo LR ambasados Washington, D.C. darbuotojai, visi garbės konsulai, atvykę į ambasados specialiai kaip tik tuo metu, kad visi galėtų dalyvauti LF jubiliejinėje šventėje, suorganizuotą Šiaurės Amerikos ir Meksikos garbės konsulų suvažiavimą.

Vienas pokylio stalias buvo užimtas JAV Lietuvių Bendruomenės valdybos narių ir veikėjų, kartu su Krašto valdybos pirmininku Vyta Maciūnu ir Ale Maciūniene, specialiai atšvęsti LF jubiliejaus atvykusiais iš Philadelphia, PA. Taip pat iš Philadelphia atvyko LB Kultūros tarybos pirmininkė Aldona Rastenytė-Page ir vicepirmininkė Dalia Jakienė, o iš Washington, D.C., atvyko LB vicepirmininkė archyvų reikalams Dalė Lukienė ir LB Tarybos narys Algis Lukas. Iš vietinių LB valdybos narių dalyvavo LB vicepirmininkė spaudai Marija Remienė (Cicero, IL).

Iš Los Angeles atvyko LB vicepirmininkė visuomeniniams reikalams Danguolė Navickienė. Buvo svečių ir iš Kanados: LR ambasadorė Kanadai Gintė Damušytė, Kanados LB Kultūros tarybos pirmininkė Rūta Kličius ir garbės konsulas Paulius Kuras su žmona Rasa.

Iš Atlanta, GA, atvyko Atlanta LB pirmininkė Silvija Aniulienė, garbės konsulė dr. Roma Kličienė ir LB veikėjas Algis Kličius. Visiems, iš toli ir arti atvykusiems į pokylį buvo tikrai malonu pasidžiaugti jubiliejinę LF sukaktimi ir pabendrauti su seniai matytais draugais. LF internetinėje svetainėje (www.lietuviufondas.org) planuojama paskelbti daugiau šventės nuotraukų, nes vakaro metu visus susirinkusius atydziai fotografavo Vytenis Lietuvninkas.

Prieš pokylio vakariene maldą sukalbėjo kun.

Antanas Saulaitis, SJ. Šventiniu tostu visus pasveikino LF Valdybos pirmininkas Marius Kasniūnas: „Iš dviejų „Lietuvių Fondo“ pavadinimo žodžių mums svarbiausias pirmasis – „lietuvių“, neleidžiantis pamiršti savo šakny.

Todėl neužmirškime. Neužmirškime, jog mes – lietuviai.

Neužmirškime lietuvių kultūros, kalbos, švietimo ir mokslo svarbos.

Neužmirškime gausaus Lietuvių Fondo indėlio, padedant išlaikyti šiuos kertinius lietuvių principus. Ir šį vakarą švėskime. Švėskime tai, kad esame lietuviai.

Švėskime savo kultūrą, kalbą, jaunimą ir ateitį.

Švėskime ypatingą Lietuvių Fondo sukaktį!

Kviečiu visus pakelti taures už Jūsų sveikatą ir už Lietuvių Fondo sėkmingą ateitį.

Vija Underytė pristatinėjo garbės svečius ir gražiai abiem kalbomis (lietuviškai ir angliškai) vedė vakaro programą.

Jubiliejinio pokylio programa buvo unikali. Įdomiai inscenuotas spektaklis „Fondas per amžius“ buvo specialiai jubiliejui sukurtas režisieriaus Kęstučio Nako. Spektaklyje vaidino pats autorius, Audrė Budrytė Nakienė ir Vyta Čuplinskas. Vaidinimo tema – per amžius visiems labai gerai žinoma ta pati bėda – pinigų stoka geriems darbams atlikti. Nuo Gedimino iki dabartinių laikų ši bėda kartojasi ir ją galų gale išsprendžia garbingas ir sumanus daktaras, įkurdamas Lietuvių Fondą. Sumaniai pristatytas lengvo tono spektaklis pralinksmino susirinkusius ir atskleidė LF sėkmės paslaptį.

Šaunus Lietuvių Fondo iškilmingas pokylis švenčiant 50 metų jubiliejų greit nesibaigė, tęsėsi šokiais grojant „The Dick Elliot“ orkestrui. Dainuoti kvietė jaunimo grupė „Trikampė“.

Jaunimas linksmai šoko ir dainavo, o vyresnieji perėję į gretimą erdvę ilgai kalbėjosi – atnaujindami senas draugystes bei rasdami kalbą naujoms. Vakaras, švenčiant pusę šimtmečio Lietuvių Fondo veiklos, prabėgo labai greit. Jau pradėjo tekėti laikas į antrąją LF šimtmečio, kurį švėsimė 2062 metais, pusę. Kviečiame visus įsijungti į Lietuvių Fondo narių gretas ir savo auka užtikrinti, dar bent pusšimtį metų paramos užsibrėžtiems vertingiems tikslams įgyvendinti.

Dalė Lukienė, LF tarybos narė

„DIRVAI“ AUKOJO

M.Gureckas, Long Beach, CA..	766
A.Veličkaitė, Chicago, IL.....	144
R.Veitas, Milton, MA.....	100
V.Lapatinskas, Seattle, WA.....	77
G.Balanda, Sterling Hts., MI.....	55
G.Bartkus, Mansfield, OH.....	45
K.Miliunas, Chicago, IL.....	32
M.Pautienis, W.Barnstable, MA..	30
J.Simonis, Santa Barbara, CA.....	25
J.Stuopis, Sharon, MA.....	20
A.Giedraitienė, Willowick, OH...	15
L.Jurskis, Palm City, FL.....	10
A.Raulinaitis, Twinsburg, OH.....	10
R.Rudaitis, Lemont, IL.....	10
J.Slapelis, Euclid, OH.....	10
G.Sabataitis, Parma, OH.....	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

(Atkelta iš 10 psl.)

KAI ŠOKĖJAI ŠOKA...

šventėje, kuri tikrai bus graži ir įdomi!

Į XIV-ąją Tautinių šokių šventę visus taip pat kviečia šventės organizacinis komitetas. Bilietus į pačią šventę, kuri įvyks sekm. liepos 1 d., galima įsigyti internetiniame puslapyje www.agganisarena.com arba paskambinus Ticketmaster tel. 800-745-3000. Pirkdami bilietus nurodykite „XIV Lithuanian Folk Dance Festival“. O šventės savaitgalio metu vyks visa eilė vakarinių renginių pačiame Sheraton Boston viešbutyje: penktadienį susipažinimo vakaras; šeštadienį pasilinksminimas su muzika, dainoms ir šokiais; sekmadienio vakare šventės banketas. Tuo pačiu laiku bus galima užsukti į lietuvišką mugę viešbutyje, kurioje per visą savaitgalį prekybininkai parduos meniškų rankų dirbinius, suvenyrus ir įvairias kitas prekes. **Visos šventės programos yra skirtos įvairaus amžiaus publikai, naujai atvykusiems, čia gimusiems, šeimoms.** Visiems bus proga susitikti su seniai matytais draugais arba užmegzti naujas draugystes smagioje aplinkoje. Bilietų pardavimas į renginius vyksta sparčiai. Vietos yra ribotos, tad raginame visus nedelsiant užsisakyti vietas šventės tinklalapyje www.sokiusvente2012.org. Galite kreiptis ir tel. 781-784-8491. Iki šventės beliko mažiau nei 60 dienų. Nelaukite ir dabar užsitikrinkite vietą XIV-oje Tautinių šokių šventėje Bostone. Iki malonaus pasimatymo!

Birutė Šležienė, XIV Tautinės šokių šventės komiteto atstovė spaudai

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.

Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Klaipėdos universiteto sportinių šokių ansamblis „Žuvėdra“ gegužės 5 d. Vienoje (Austrija) vykusiame Europos Lotynų Amerikos šokių ansamblių čempionate iškovojo aukso medalius. Skaistės ir Romaldo Idzelevičių vadovaujamas ansamblis Senojo žemyno **pirmenybių nugalėtoju tapo aštuntąjį kartą**. Klaipėdiečiai Europos čempionato auksą taip pat iškovojo 1999, 2001, 2003, 2004, 2005, 2006 ir 2009 metais. 1995, 1996, 1997, 2000, 2002, 2008 ir 2010 metais „Žuvėdra“ Europos čempionate buvo antra, o 1998 ir 2007 metais - trečia. Antrąją vietą užėmė Tiumenės „Vera“ (Rusija) šokėjai, o trečiąją - Brėmeno „Gruen-Gold-Club“ (Vokietija) kolektyvas. „Žuvėdros“ antroji komanda į finalą nepateko ir galutinėje įskaitoje liko septinta. Čempionate dalyvavo 16 ansamblių iš dešimties šalių.

ŠALFASS VEIKLA

Š.m. gegužės 25-27 d.d. Pietų NJ vyks 62-osios ŠALFASS [Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos] krepšinio žaidynės, dalyvaus 22 komandos iš JAV ir Kanados. Laukiame – 300 mūsų tautiečių iš rytinės pakrantės, Čikagos ir Toronto. Šeštadienio, gegužės 26 d. vakaronei (kuri vyks Estų namuose, Jackson, NJ) pakvietėme vieną populiariausių

jaunimo tarpe lengvojo roko žanro grupę „Biplan“, koncertas gegužės 26 d. numatytas 7:30 v.v. Iškilus papildomiems klausimams maloniai prašome kreiptis tel. 732-317-9195. Taip pat daugiau informacijos apie pačias varžybas surasite ŠALFASS tinklapyje www.salfass.org (anglų kalba www.launa.org), spauskite ant užrašo „turnyrai“.

ŠALFASS Centro valdybos inf.

GRAIKIJOJE ĮŽIEBTA OLIMPINĖ UGNIS

Olimpijoje (Graikija) gegužės 10 d. saulės spinduliais įžiebta 2012 metų vasaros Olimpiados, kuri vyks Londone, ugnis.

Graikijos aktorė Ino Menegaki, per ceremoniją atlikusi vyriausiosios žynės vaidmenį, uždegė ugnį ir perdavė ją pirmajam olimpinio deglo nešėjui – plaukikui iš Graikijos Spyriui Gianniotiui.

S. Gianniotis bėgs pirmame

olimpinės ugnies estafetės Graikijoje etape. Olimpinis deglas po Graikiją keliaus 8 dienas, jį neš beveik 500 žmonių. Gegužės 17 dieną deglas su olimpine ugnimi bus atneštas į „Panathenaic“ stadioną Atėnuose, kur ugnis bus perduota Londono Olimpiados organizatoriams.

Gegužės 19 d. olimpinis deglas pradės kelionę po Jungtinę Karalystę. Tarp 8 tūkst. deglo

nešikų bus ir du Lietuvos atstovai – šeimų krepšinio turnyro organizatorius Kazimieras Budrys ir buvusi plaukikė Birutė Statkevičienė. Jie neš deglą liepos 18-ąją, o liepos 27-ąją jis pasieks Olimpini stadioną Londone. Šią dieną ir startuos vasaros Olimpiada.

Pasak „Reuters“, per 70 dienų trukmės estafetę olimpinė ugnis iš viso nukeliaus 12,8 tūkst. kilometrų.

„OLIMPIADOJE SVARBU NE TIK PASIRUOŠIMAS“

Londono Olimpiados dviračių treko varžyboms besirengianti Simona Krupeckaitė teigia, kad rezultatus lems ne tik pasiruošimas, bet ir sėkmė.

„Į Londoną iškrisime greičiausiai liepos 30 dieną, prieš pat startą. Nėra ko ten adaptuotis, o sėdėti ir nervintis stebint varžoves nėra reikalo. Olimpiniams žaidynėms ruošiasi visi, nes nori būti kuo aukščiau. Aišku, norisi užkopti ant pje-destalo, bet ir kiti sportininkai to sieks. Kaip Dievas duos, taip ir bus“, – penktadienį surengtoje spaudos konferencijoje sakė S. Krupeckaitė. 29 metų dviratininkė, kurią treniuoja jos vyras Dmitrijus Leopoldas, Londone dalyvaus sprinto ir keirino rungtyse.

„Sprintas gal labiau nuspėjamas, bet keirinas man patinka labiau. Lengviau kontroliuoti grupę dviratininkų, nei vieną žmogų – tam reikia perprasti jo psichologiją, taktiką. Keirinas bus pirmoji rungtis, todėl ją labiau akcentuosiu, – pasakojo S. Krupeckaitė. – Gaila, kad nepavyko iškovoti olimpinio kelialapio komandų sprinto varžybose, bet tai gali tapti ir pliusu. Visos pagrindinės mano varžovės pirmąją dieną startuos komandų

sprinto varžybose, todėl tikiuosi, kad bus pavargusios.“

Pagrindiniams šių metų startams S. Krupeckaitė ruošis Lietuvoje. „Turime sistemą, kuri veikia ir nėra ką keisti. Kitos savaitės viduryje išvykstame į treniruočių stovyklą Klaipėdoje, vėliau treniruosimės Panevėžyje, Vilniuje. Nors treneris ir norėtų, į aukštikalnes nevažiuosime, nes po jų grįžtu labai pavargusi. Komercinėse varžybose taip pat nedalyvausime. Norėjau, kad pasirėngimas būtų kuo ramesnis. Paskutiniai startai parodė, kad psichologiškai esu pakankamai stipri, todėl tie pasispardymai varžybose nėra naudingi. Beliko finišo tiesioji, todėl tereikia ramiai dirbti ir siekti rezultato, – kalbėjo S. Krupeckaitė. – Kadangi pasaulio čempionate buvau diskvalifikuota, sieksiu tobulinti savo techniką, kad manęs vėl nenubastų. Tai buvo man spyris į užpakalį, kuris paskatino daugiau treniuotis, dirbti.“

S. Krupeckaitė balandžio

mėnesį Australijoje vykusių pasaulio pirmenybių sprinto rungtyje iškovojo sidabro meda-lį, keirino rungtyje buvo aštunta, o komandų sprinto varžybose su Gintare Gaivenyte dėl taisyklių pažeidimo buvo diskvalifikuotos. Asmeninio sprinto varžybų finalo antrajame važiavime Simonai dėl taisyklių pažeidimo buvo įskaitytas pralaimėjimas ir ji neteko galimybės kovoti dėl aukso medalio.

Lietuvos rinktinės vedlė Londone lenktyniaus visiškai nauju dviračiu, kuris dar nėra sukomplektuotas. Australų kompanijos „Bike Technologies“ rėmas jau atkeliavo į Lietuvą, tačiau dar laukiama reikalingų detalių siunta iš Japonijos ir Italijos. S. Krupeckaitė ir ši sezoną lenktyniaus kompanijos „Bike Technologies“ dviračiu. Pasak jos, naujasis dviratis nuo senojo skirsis tik svoriu: „Senasis dviratis sveria 7,3 kg, sieksime, kad naujasis „numestų“ pusę kilogramo. Kai varžybose viską lemia šimtosios ar net tūkstantosios sekundės dalys, tie keli šimtai gramų reiškia labai daug.“

LRT

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, OH 44119

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.